

RAPILIO
IN "DE DODENDE
STEEN"

Nr 13
40e jaargang

Kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

CINEMA DUNE

BRUCE J. HAWKER
PRESS GANG

CASSETTE-LABELS: EEN BAND DIE NOOIT BREEKT

De eerste pick-up in huis, de eerste radio, de eerste koelkast, de eerste TV: we hebben het allemaal niet meegeemaakt. Maar wel de eerste cassette-recorder. Die was er eind jaren zestig. Wat een evenement. Taal kon nu direct worden uitgespuwd. De tijdovende weg via de arm en de pen naar het papier werd overbodig. Geluid in de huiskamer beperkte zich niet langer meer tot een aan- en uitknop. De cassette-recorder haalde het met lengten op de bandopnemer wat het onmiddellijke praktische gebruik betrof. Je kon de muziek altijd en overal beheersen, registreren, haar omvormen, doormixen. Geluid werd bespeelbaar.

Waarom buite de muziekbusiness dat niet uit? Er werd geprobeerd, natuurlijk, om de plaat door de cassette te laten verdringen. Er werd naar middelen gezocht om de verkoop te stimuleren. Lagere prijs, technische kwaliteit, kunstvoorwerp: ze faalden allemaal. En omdat inventiviteit niet de sterkste kant van de zakenwereld is — gewoon het «inspelen op» bepaalt daar de handeling — wachtte men op een nieuw object om een uitbuitingsoffensief te lanceren. Dat object kwam er met de compact-disc, maar «that's something completely different». De cassette bleef in de schaduw van de plaat staan. Alleen vlotverkopende LP's verschenen op cassette en daar bleef het bij.

En toen verscheen Malcolm McLaren en die verkocht veiligheidsspelden verpakt in een ideologie: anarchie. Punkbands vonden de platenindustrie te misselijk om er zich in te storten — behalve de supergroepen die hun slogans tegen grof geld verkochten —, dus begonnen ze met het opzetten van een eigen platenlabel of, wat nog goedkoper was, met het uitbrengen van hun produkten op cassette. De gevestigde instellingen werden vervangen door eigen beheer. Deels uit noodzaak — geen enkele platenfirma kon die stortvloed van punkgroepen de baas en niemand had dan ook enig benul van hun commerciële waarde — deels uit opportunisme, wij doen het lekker anders, deels uit overtuiging, een nieuwe vorm van communicatie. Bij de aanvang gebeurden de opnamen en de verspreiding ervan heel plaatselijk. Maar broeders in de strijd tegen de vervlakking vonden elkaar, zodat een ernstiger organisatie- en verdeelingsnet noodzakelijk werd.

Het opnieuw stijgend belang van de cassette ging natuurlijk niet onopgemerkt voorbij aan de Fagin van de popmuziek, juist ja, Malcolm McLaren. Met zijn nieuwe protégés, Johnny Rotten was ongehoorzaam en liet daardoor The Sex Pistols schreeuwloos achter, trachtte McLaren een dubbelslag te slaan. De nieuwe etnische ritmes gekoppeld aan een nieuw medium. Het eerste volwaardige produkt van BowWowWow **Flip Pack Pop**, met acht songs, verscheen uitsluitend op cassette. Deze keer een misrekening van McLaren. Het nieuwe medium leende zich niet voor massakonsumptie. Your cassette pet werd snel een plategroep en alleen sommige Independents

zouden zich voortaan nog aan de cassette als enig verspreidingsmiddel wagen. Les Disques de Crépuscule en Red Flame om er twee te noemen.

Ondertussen was eveneens eind jaren zestig als nakomeling van de Pop(ular) Art en Fluxus een andere vorm van kunst en communicatie begonnen. Onder het motto «stuur ook eens een taartje op» werden allerlei kunst- en dagelijkse voorwerpen per post verzonden. Die bereikten dan in allerlei stadia van ontbinding en opwinding gelijkgezinde geesten. Door deze mail-art ontstond een netwerk van korrespondentiegenoten over heel de wereld. Naast kunst werden ook boodschappen verstuurd: informatiebrochures, posters, boeken, platen en uiteindelijk, dat allemaal in één, de cassette. De cassette werd het ideale communicatiemiddel en een mogelijkheid tot «Gesamtkunst»: auditief, visueel, tastbaar. Het adressenbestand van de mail-art-penvrienden groeide geleidelijk naar een onderlinge band en bond: **Netwerk**.

Netwerk is de naam van een alternatief circuit dat bestaat uit een aantal creatieve individuen en groepen, verspreid over de aardbol, die elkaar helpen in het uitwisselen van informatie en documentatie. Het klinkt een beetje vrijmetselaarsachtig, maar buiten het feit dat **Netwerk** draait rond een specifieke kring van mensen zijn geen bepaalde codes of vereisten nodig om het **Netwerk** mee te helpen uitbouwen. Natuurlijk worden los van het **Netwerk** nog heel was cassettes uitgebracht die via andere kanalen verdeeld worden. Het **Netwerk** is geen commerciële circuit, maar een non-profit, ongeschreven en ongestructureerde organisatie. Je maakt een cassette en die wordt dan meestal geruild. Je kunt ook cassettes kopen natuurlijk, maar dan dient de opbrengst gewoon om de onkosten te dekken. Het systeem is eenvoudig, je wordt ingelicht door diverse fanzines en tijdschriften, je hebt maar één mastertape nodig en afhankelijk van de vraag kopiëren je onbepaald. Zo kun je op een relatief goedkope manier een aantal interessante zaken in huis krijgen.

Want wat staat er op zo'n cassette? Dat gaat van gewone mainstream-pop via

elektronische muziek tot avant-garde; of ordinaire geluiden: een straat in New York, een toon om ratten te lokken of het aanpraten van een politiek standpunt. Het aanbod is dus divers. Biedt dat toch geen mogelijkheid om dit commerciële uit te baten? Vanzelfsprekend is er interesse van vooral de kleinere onafhankelijke platenlabels. Zij krijgen zodoende een goed en goedkoop overzicht van wat leeft aan de grond. Een specialisatiewinkel in cassettes faalde echter in België, in Nederland blijft hij overeind. Een aantal professionele cassette-labels, ROIR & Kassetto-Fix, schijnen van hun inkomsten te kunnen overleven, maar dat is zeker niet de algemene regel en ook niet de bedoeling. Gebrek aan belangstelling van de media — alleen Vinyl als tijdschrift en de **VPRO** als radio besteden regelmatig aandacht aan het fenomeen, maar anders is men aangewezen op sporadische publicatie en een aantal vrije radio's, al of niet gespecialiseerd in cassettes — en drempelvrees van het grote publiek — schrik voor de slechte kwaliteit en de moeilijke handelbaarheid, bv. voor dj's die niet direct het gewenste nummer kunnen lokaliseren — geven de cassette en de wereld erachter nog een beetje het aanzicht van een undergroundcultuur.

Een groeiende undergroundscene overigens, dikwijls gekoppeld aan het live brengen van performances of tentoonstellingen. Een bloeiende undergroundscene, begin vorig jaar waren er in Nederland alleen al 87 cassette-labels. Een boeiende undergroundscene waarbij de aandacht inderdaad niet alleen naar de inhoud van het produkt gaat, maar tevens naar de presentatie. Bijvoorbeeld een verpakking in bruin papier, een jute zakje, een filmblikje of een bouwdoosje van een modelvliegtuig. Het mooiste produkt blijft een groen geschubd doosje waarbij op de cassette klanken nauwelijks hoorbaar veranderen. Het geheel heet lörmungandur en die naam verwijst naar de wereldslang uit de Germaanse mythologie die de aarde omvatte. Met een netwerk van schubben als het ware.

Ronald Grossey

(met dank aan Het Magische Theater en Vinyl voor de informatie)

TCF 001 FLANDERS TAPE - OLOGY	<p>FLANDERS'</p> <p>TAPE - OLOGY</p> <p>A COMPILATION OF HOME-TAPES</p>	THE CASSETTE FACTORY INDEPENDENT HOMETAPE LABEL P.O. BOX 84 2070 EKEREN 1 BELGIUM
----------------------------------	---	---

Bruce J. Hawker

SAMENVATTING: Bruce heeft Pablo en Rawena, het mooie zigeunerinnetje, uit handen van de Press Gang gered. De zeelui steken het vuur aan het huis van de pest, maar plots worden ze aangevallen door zwermen ratten...

Bruce J. Hawker

W. VANCE
A.-P. DUCHÂTEAU

WEG HIER... DEZE
WIJK IS ONGEZOND...
ALS DE PERS GANG
MIJN SPOOR
VINDT...

OP HETZELFDE MOMENT
DRIJFT DE SKULL DE NIEUWE "REKRUTEN"
VAN DE ROYAL NAVY NAAR DE KADE
WAAR DE SLOEPEN WACHTEN.
KREKEN, GEHUIJ, WANHOOP...

WE HEBBEN ER VIJFENTWINTIG,
SIR... WE KUNNEN TERUG NAAR DE
"THUNDER"... PAAR ZULLEN WE ALLAN EN
STONE VERZORGEN...

JE REKENT BLECHT,
MISTER SHOWELL! IK HEB
ER ZESENTWINTIG NODIG EN NIET
EEN MINDER! NIET EEN
MINDER!

IK BEN DIE ZESENTWINTIGSTE
IETS VERSCHULDIGD... EEN SCHULD
DIE PAS INGELOST WORDT MET EEN
LANGZAME DOOD EN...

DE ZIGELNERS
MOETEN INMIDDELS VER
WEG ZIJN, SIR! DAT TIJG
HEEFT OVERAL HELPERS HIER!
WILT U DE HELE HAVEN
SLOPEN OM ZE
TE VINDEN?

HIT IS GEEN ZIGELNER,
MISTER SHOWELL!
EN DAT TIJG ZOU IEDER...
EEN VERRAEDEN, BEHALVE
HUN EIGEN VOLK!
"WE ZOEKEN VERDER...
IK WIL HEM
VINDEN!"

BRRR...
IJSKOUD! MAAR IK
HEB MISSCHIEF MEER
KANS ALS IK NAAR DE
ANDERE KADE
ZWEM...

HE!

DEZE OUWE BEKENT DAT ZE
EEN JONGE BLONDE MAN VERZORGT
HEEFT!

DAT IS HEM!
HIJ IS GEWOND? WAAR IS HIJ HEEN?
ANTWOORD, ALS JE
LEVEN JE LIEF IS!

IK WEET ER NIETS
VAN... NIETS! HET WAS
SIOM VAN HEM TE GAAN
ZWEMMEN MET DIE VER-
WONDINGEN...
MAAR JONGELUI ZIJN
VAAK ZO
ONVOORZICHTIG!

BEGREPEN,
OUDE...
HAHA!

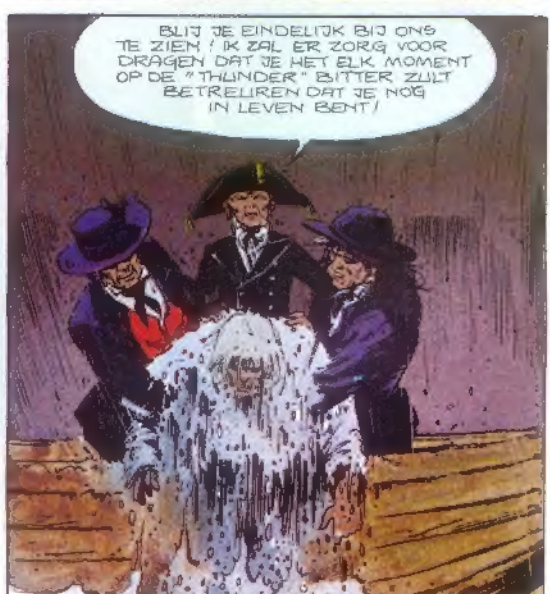

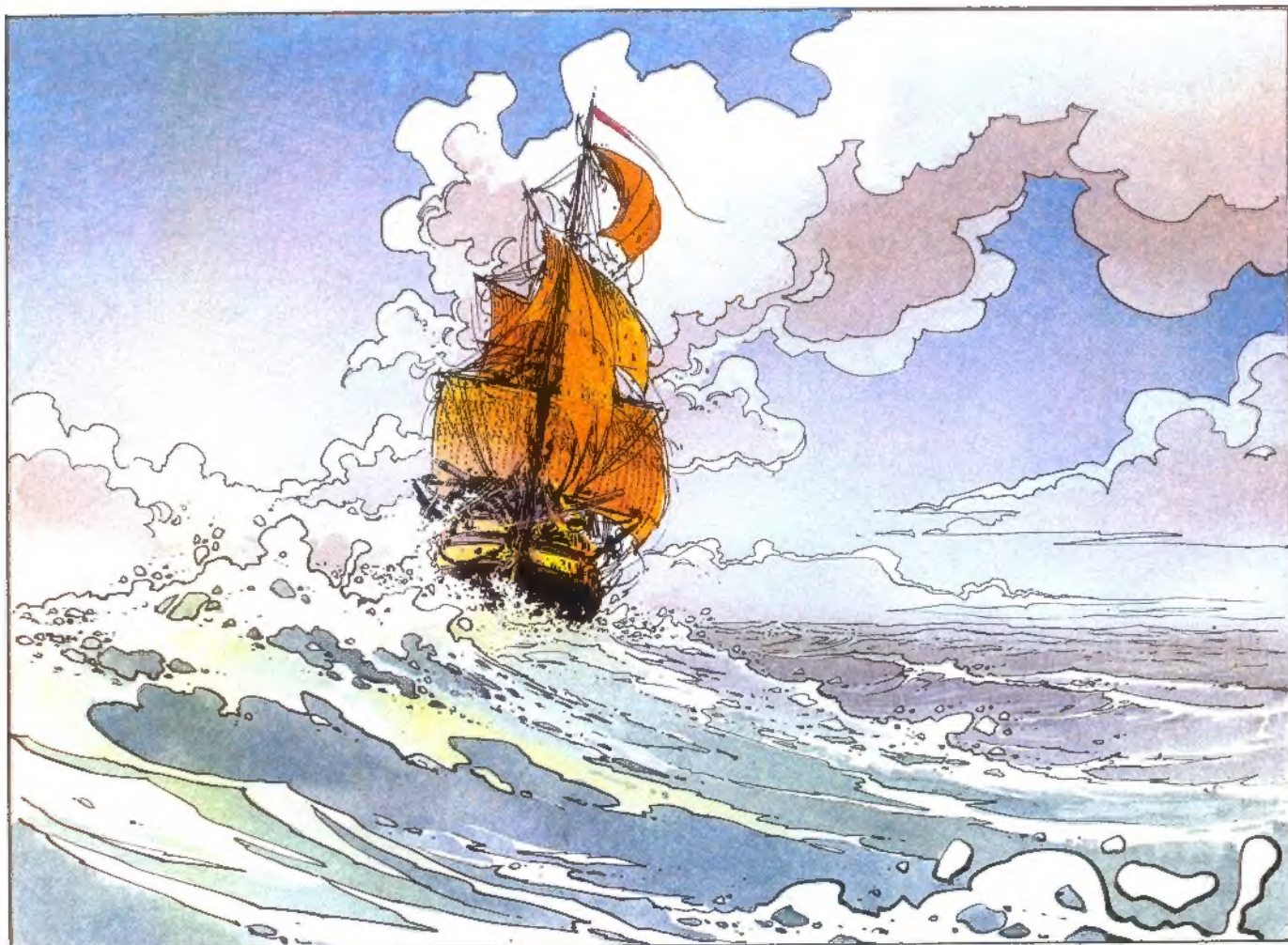

Bruce J. Hawker

MIJN 1STE ALBUM
KOERS GIBRALTAR
IS PAS VERSCHEENEN!

DE H.M.S. THUNDER, HET INDRUKWEKKENDE
BRITSE LINIESCHIP, ONDER HET 'WHITE ENSIGN'*)
ZAL ZICH WELDRA VOEGEN BIJ HET ESKADER
VAN SIR SAMUEL HOOD, VICE-ADMIRAAL, DIE
OP DE HOOFT VAN ALGEURAS KRUIST, NIET VER
VAN HET NALW VAN GIBRALTAR...

*) TEGEN HET EINDE VAN DE 17DE EEUW, WERD DE NAVY VERDEELD IN DRIE VLOTEN: DE RODE, DE WITTE EN DE BLAUWE.

wordt vervolgd

In de sterrennacht vertelt prinses Irulan, de dochter van Keizer Shaddam IV, ons over een lang vervlogen tijd, waarin krijgers en tovenaressen, prinsen en barbaarse dictators vochten om de macht en de wonderbaarlijkste voorspelling bleek uit te komen. Wij zijn in het jaar 10191, in het sterrenstelsel Canopus, bestaande uit vier planeten: Kaitan, Caladan, Giedi Prima en Arakis.

Arakis, beter bekend onder de naam DUNE («DUIN»), is een woestijnachtige, rotsachtige wereld, waar het geheimzinnige volk der Vrijmensen leeft. In deze zandige wereld, waar het krioelt van de reusachtige wormen, begint de sage van Paul Atreides, de DUIN messias...

De «specie», het kruid der kruiden, is de enige natuurlijke rijkdom van deze dorre planeet, en die specie moet ook nog bevochten worden op de geduchte zandwormen. Waarom wekt ze zoveel hebzucht? Een-

voudig omdat ze speciale krachten verschaft die het Gilde der Ruimtepijlen gebruikt om in tijd en ruimte te kunnen reizen... De situatie op Duin is onhoudbaar geworden. Keizer Shaddam IV geeft hertog Leto Atreides bevel Duin te veroveren en baron Harkonnen te verjagen. Die laatste doet alsof hij zich terugtrekt voor zijn vijand, maar met de steun van de keizerlijke troepen en door verraad wint hij aan kracht en verslaat de troepen van hertog Leto, die in de strijd sneuvelt. Zijn zoon Paul en zijn concubine Vrouwe Jessica vluchten de woestijn in, waar ze worden opgenomen door de Vrijmensen. Paul, die duidelijk over speciale gaven beschikt, gaat een bondgenootschap aan met de Vrijmensen, van wie hij de leider wordt onder de gewijde naam «Muad'dib». Dan gaat hij proberen de troon die hem reikens toekomt te

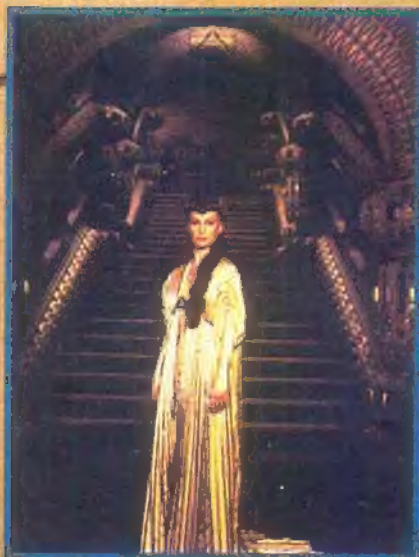
heroveren. Een bloedig tweegevecht plaatst hem tegenover Feyd Rautha uit het geslacht Harkonnen, een tweegevecht dat het lot van Duin zal beslissen...

12 JAAR WACHTEN...

In 1963 verscheen het eerste deel van de roman DUIN in feuilletonvorm in het beroemde tijdschrift ANALOG dat geleid werd door John W. Campbell, dezelfde Campbell die al vanaf 1939 het Amerikaanse publiek had doen kennismaken met grote auteurs als Isaac Asimov en A.E. Van Vogt. In 1969 neemt de producer Arthur P. Jacobs (die niets te maken heeft met onze Edgar P. Jacobs), aan wie we de succesvolle «Apenplaneet» danken, een optie op de filmrechten van DUIN, dat elk jaar populairder wordt. Helaas sterft Jacobs in 1973, vóór hij zijn plan heeft

DUIN

kunnen verwezenlijken. In 1975 neemt de Argentijnse, in Parijs wonende filmmaker Alexandro Jodorowski de fakkel over met de striptekenaar Moebius (alias Jean Giraud); hij ontwerpt kostuums en decors en neemt zelfs Salvador Dalí aan voor de rol van Keizer. Helaas moet hij van het plan afzien wegens gebrek aan financiële middelen, want de bazen in Hollywood hebben weinig vertrouwen in een Amerikaans onderwerp dat zo vereuropeiseerd wordt... Maar de revanche volgt: het is een Europeaan die het plan weer terugbrengt naar de U.S.A. Dino de Laurentiis, die niet in zijn eerste mislukking gebleven is (hij verwoeste vakkundig de mythes van King Kong en Flash Gordon), maar behoorlijk is teruggekomen met zijn recente Conan-reeks, vertrouwt aan zijn dochter Rafaella de zorg voor de productie van DUIN toe.

Hun uiteindelijke keus wordt de regisseur David Lynch, zeker niet de eerste de beste, want hij haalde zowel in de VS als in Europa successen met zijn ELEPHANT MAN. Frank Herbert is blij verrast. Hij heeft inmiddels vier vervolgen aan zijn roman gebreid; het boek werd een wereldseller en een van de grote klassieken van de hedendaagse SF...

ZWARE OPNAMEN

DUIN, van tevoren al te beschouwen als het filmevenement van 1985, is onder zware omstandigheden gedraaid. De opnamen begonnen op 30 maart in 1983 in Mexico en eindigden op 9 september van dat jaar. Er waren voortdurend drie ploegen en later vier aan het werk, in totaal duizend Mexicaanse, Europese en Amerikaanse medewerkers. De studioproductie, die heel wat ingewikkeld werk met maquettes en speciale effecten met zich meebracht, duurde tot februari 1984.

Het grootste deel van de «echte» opnamen werd gemaakt in de Churubusco-studio's.

«Mexico was het enige land ter wereld waar we konden beschikken over acht platforms van zulke afmetingen», verklaarde Rafaella de Laurentiis. «Bovendien was de woestijn maar 90 minuten rijden. En daarbij zijn de plaatselijke technici op elk gebied uitstekend.» Toch werden de opnamen een voortdurende beproeving: het klimaat, de hoogte en de luchtvervuiling richtten schade aan, nog verergerd door allerlei kleinere ongemakken: de trage douane, storingen in de telefoon en de elektriciteit...

Wat de buitenopnamen betreft, vooral in de woestijn van Samalayuca of in Las Aguilas, een oude vulkaan die de plaatselijke bevolking in een vulnisbelt heeft veranderd, die waren verschrikkelijk. De technici en spelers moesten chirurgienmaskers en speciale brillen dragen, en nog konden ze zich niet helemaal beschermen tegen het stof dat overal indrong. «Als we terugkwamen in ons hotel», zegt David Lynch, «zagen we eruit als een stelletje vagebonden.»

Dunny

NEE

TECHNISCHE KAART

Productie: D. en R. de Laurentiis
Uitgebracht door: CIV
Scenario en regie: David Lynch
 naar de roman van Frank Herbert
Kamera: Freddie Francis
Muziek: Toto/Brian Eno (Polygram divisie Polygram)
Speciale effecten: Kit West, Alfred Whitlock en Carlo Rambaldi
Spelers: Kyle MacLachlan (Paul Atreides)
 Francesca Annis (Vrouw Jessica)
 José Ferrer (Keizer Shaddam IV)
 Jürgen Prochnow (Hertog Leto)
 Sting (Feyd Rautha Harkonnen)
 Max von Sydow

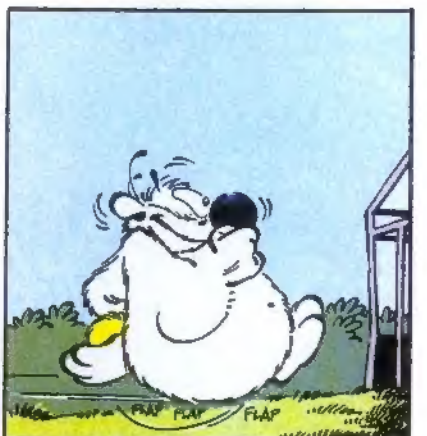

DOMMEL

DUPA

ER WORDT OVERAL
GEPRAAT OVER MIJN NIEUWE ALBUM
"HET PRATENDE BLIK"
HAAST JE NAAR JE
BOEKHANDELAAR!

Aan Like-Free Cola is geen cafeïne toegevoegd, omdat dat nog eens voor nodig is. Like-Free Cola dus: echte cola zonder cafeïne. Dat moet je niet zomaar geloven. Dat moet je ijskoud proberen.

LIKE-FREE COLA

LEKKER ZONDER CAFEÏNE.

Like-Free Cola is a product of the Seven-Up Company

MERMOZ

Er was een tijd dat stripauteurs en -uitgevers verwoede pogingen ondernamen om toch maar aan te tonen dat strips ook een «opvoedende waarde» konden hebben. Welke precies was niet zo meteen duidelijk (en is dat ook nooit geworden...), maar getekende biografieën van zogenaamd belangrijke personen boden een hoop voordelen. Om te beginnen vereisten ze, als je het enigszins schrander aanpakte, geen omvangrijke intellectuele inspanning van de makers. Alle mogelijke denkwerk werd angstvallig en stelselmatig vermeden. Een encyclopedie volstond bij wijze van spreken als documentatiemateriaal. Op de koop toe kon je ook nog beweren dat deze «historische strips» in de geschiedenisles gebruikt konden worden.

Het is dan ook geen wonder dat de geschiedenis gedoemd is zich te herhalen... Wie zich aan de hand van deze produkten een beeld van het verleden kan vormen is ofwel een genie, ofwel een masochist. Omdat ik geen van beiden ben heb ik me met groeiend ongelooft, en op de duur knikkebollend, door de 60 volgetekende (en ik bedoel volgetekende...) platen van «Mermoz» geploegd. Misschien is dit album een handig naslagwerk. Misschien... Want ik heb niet de moeite genomen alle gegevens op hun juistheid na te trekken. Maar over de mens Mermoz leert het album mij geen moer. Mij interesseert het niet in de eerste plaats wanneer, in hoeveel tijd en met welk type vliegtuig Mermoz over de Andes vloog — en ik geloof ook niet dat de strip het meest geschikte medium is om dit soort informatie te verstrekken — maar wel wat de man ertoe aanzette keer op keer vrijwillig zijn leven in gevaar te brengen, om maar iets te noemen. «Tekenend voor die tijd», hoor ik u zeggen, en «Ver-

geet niet dat die strip 30 jaar oud is» Dat vergeet ik niet. Maar 30 jaar geleden slaagden andere stripauteurs er wel in levende figuren op papier te zetten slaagden andere auteurs er wel in boeiende verhalen te maken die nog altijd best genietbaar zijn (ik denk alleen nog maar — los uit het vuistje — aan Prince Valiant en The Spirit...) en 30 jaar na datum zijn de auteurs van «Mermoz» er nog niet in geslaagd iets meer te scheppen dan tweedimensionale karikaturen. Het zal dus ook wel een beetje aan hen liggen. Afgezien daarvan is «Mermoz» natuurlijk wel een leuk album voor nostalgien, verzamelaars en fanaten. Maar met de strip van de jaren 80 heeft het niks meer te maken. En dat is absoluut geen verwijt, gewoon een vaststelling.

Geschiedenis in beeldverhaal 15

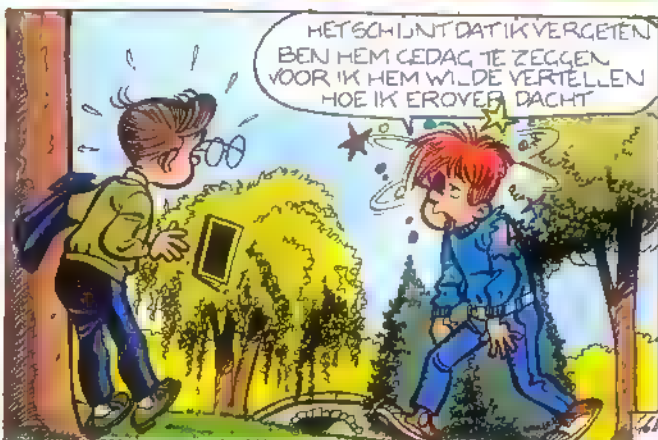
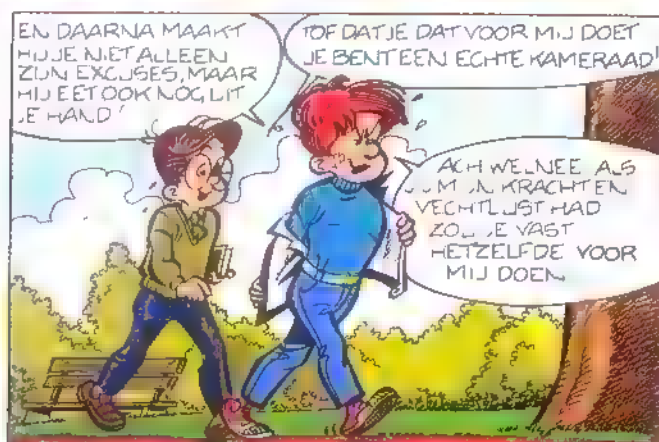
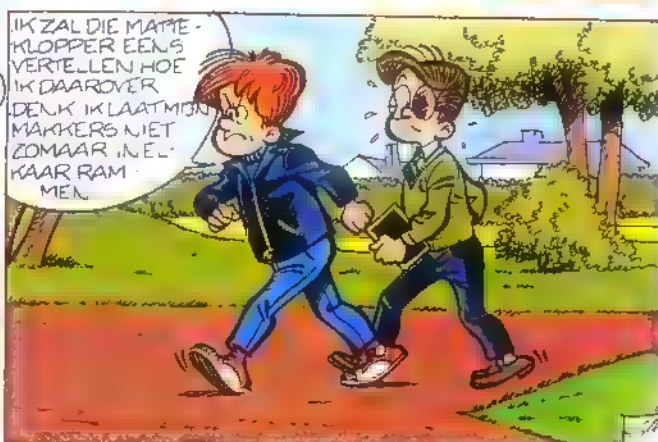
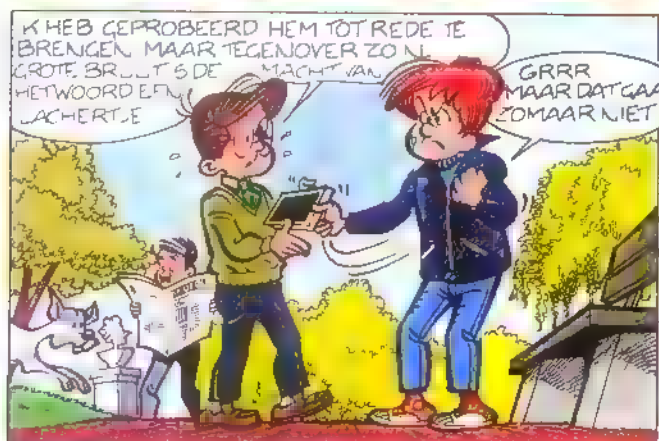
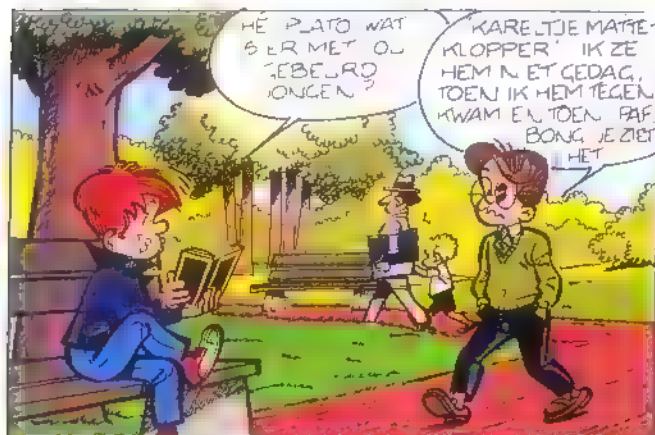
MERMOZ

Hubert/Charlier

Ltg Dupuis

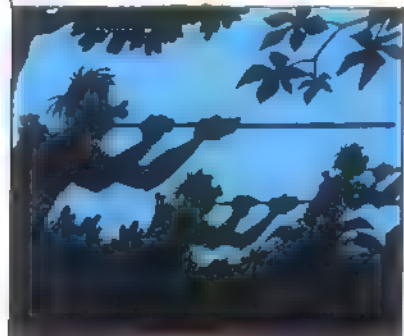

CHICK BILL

SAMENVATTING: Chick heeft zijn vrienden weggevoerd en samen zijn ze weer in een. Chick heeft weliswaar het plan verloren maar zal nog steeds de wereld redden.

DE HILAROS RICHTEN HUN GEVAARLIJKE PROP
TENSCH ETERS NAAR HET KAMP EN MIJLEN OP

DE HOED VAN KID ORDINN

BLIKSEMSENL SPRINGT CHICK
BILL OVEREIND EN VOERT IN DE
RICHTING VAN HET STRUIKGESWAS

KID ORDINN ER KLOPT IEMAND
OP DE DEUR OPENDOEN

DE INDIANEN DENKEN DAT ZIJ DE SCHILDWACHT
HEBBEN GETROFFEN EN NEMEN DE BENEN

KAI!!!!!!

WAT? WAT GEBEURT ER?

HO HET IS HELEMAAL NIETS
VRIENDEN! DE INDIANEN NA
MEN DE HOED VAN KID ORDINN
ALS SCHIETSCHEIF IK HEB ZE OP
DE VLUCHT GEJAAGD MET EEN
PAAR SCHOTEN

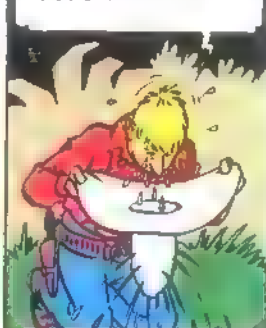
WAT? MIJN HOED!
EN DAT HEEFT NIET
TE BETEKENEN, ZEG
JIJ?

SNIK! SNIK! MIJN LIEVE
HOED! HET ENIG VRIENDELIJK GE
BAAR DAT DE SHERIFF DOET VOOR
MIJ HEFT GEHAD! DE ENIGE BELD
NING DIE IK OOK KREED! MIJN HOED!

SNIK SNIK MIJN
MOEDIE HOED LEKT!

DE VOLGENDE MORGEN

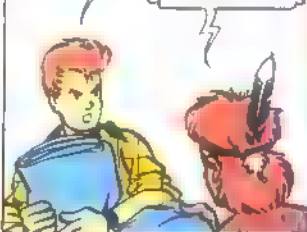
ZIE JE WEL JE HOED
DE DAAROM NIET IS
WENEN! NU KAN JE AAN IEDEREEN ZEGGEN MIJN
CHEF GAF MI TWEE GESCHENKEN EEN HOED EN
EEN DRAAGBAAR STORTBAD!

DANK JE NIET DAT IS TE VEEL

IK MAAK MIJ TOCH EEN BEETJE
ONGERUST JA VLEES DAT DIE
WILDEN MET MIJN EN MACHT
ZULLEN TERUGKOMEN

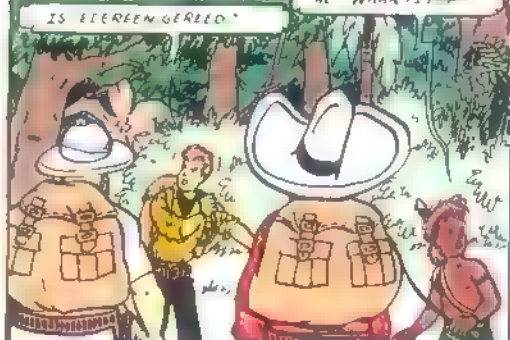
WIJ ONNM ODELIJK
VERTREKKEN!

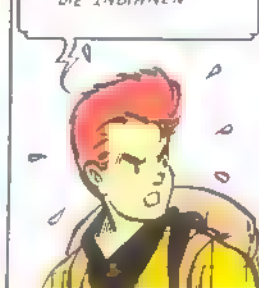
ENKEEN BEETJE LATER

IS EERENGERLED

HE WAAR IS PIP?

DAT IS WAAR OOK WAAR
IS PIP? HJ IS VERDWE
NEN HJ ACHTERVOLGDE
DIE INDIANEN

PJJP! PJJP!
HOHE! PJJP!

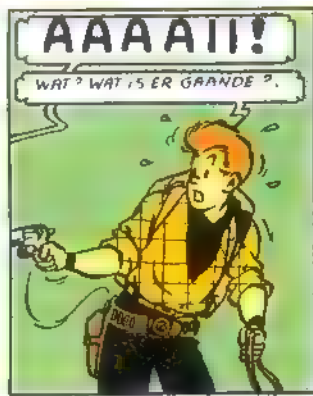
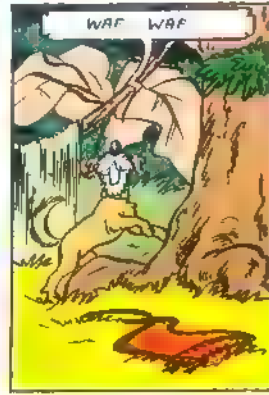
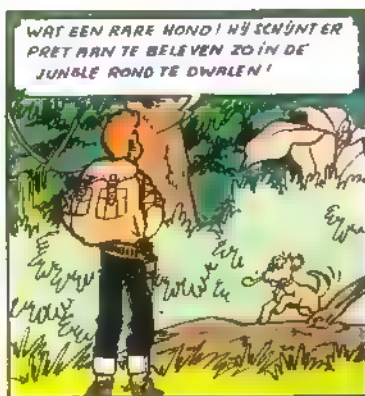

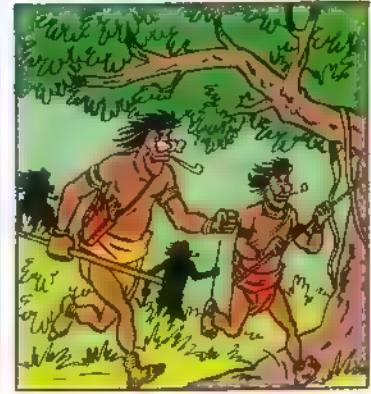
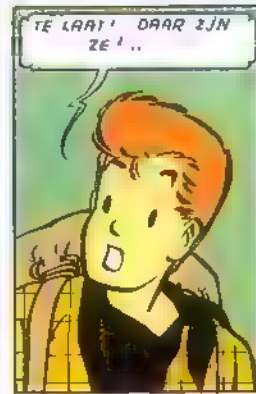
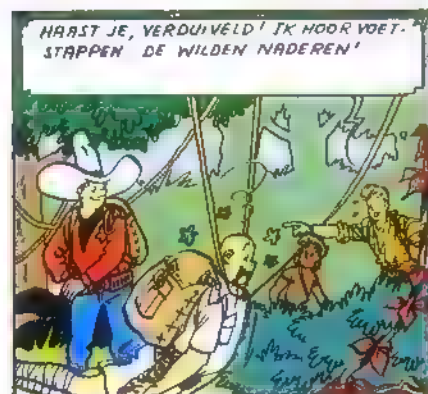
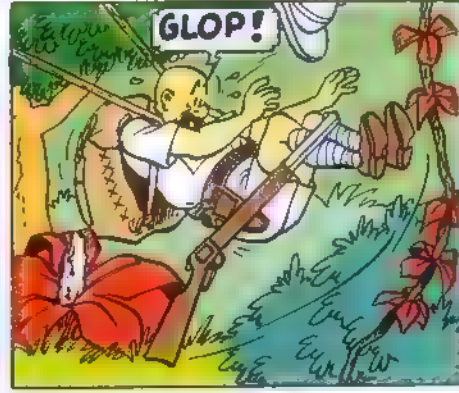
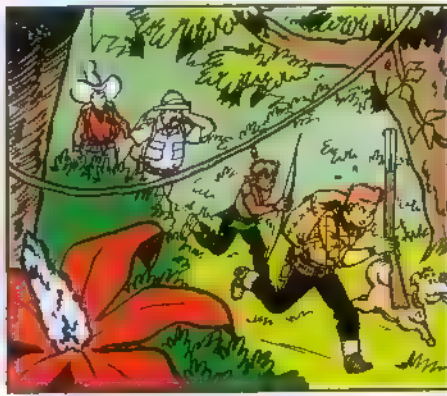
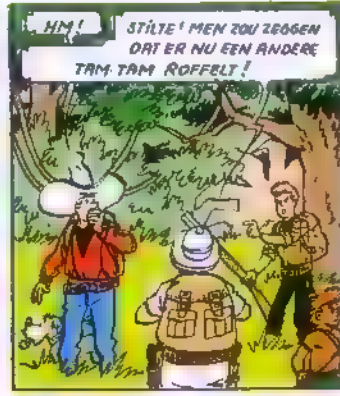

CHICK BILL

TIBET

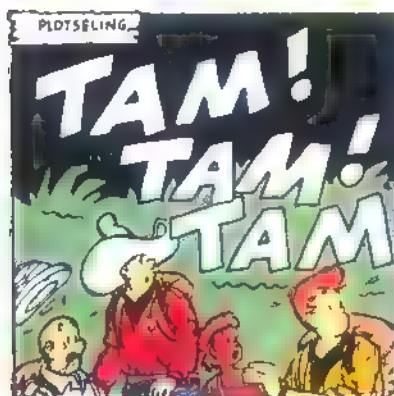

CHICK BILL

VLUX NAAR JE
BOEKHANDELAAR!
GA MEE OP ZOEK NAAR
'DE DESERTEURS'

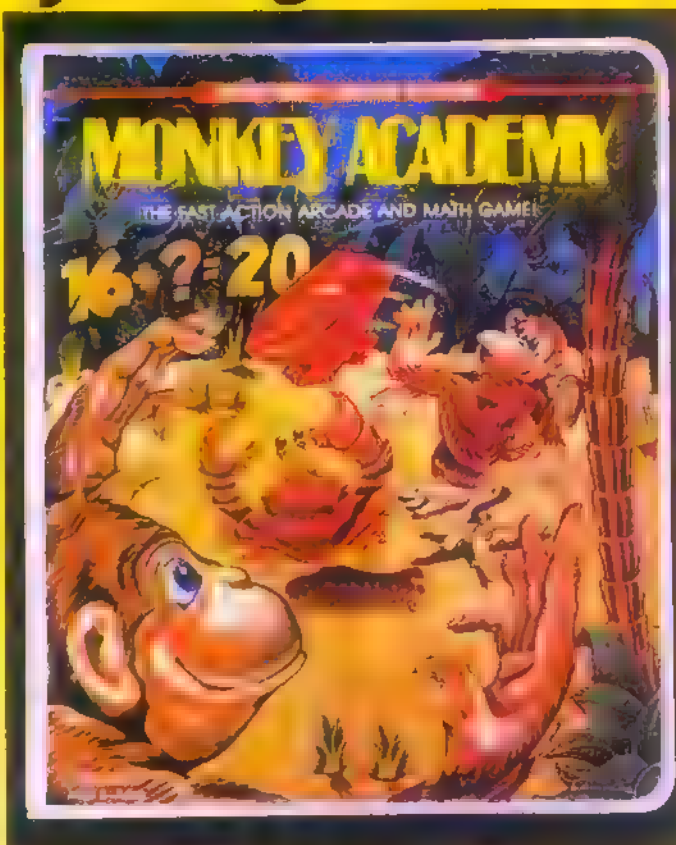
De puzzel is ongetwijfeld een van de oudste spellen. En bovendien een spel dat we als kind allemaal hebben gedaan. Zoals alles zich ontwikkelt, althans uiterlijk, zo is ook het puzzel-principe aangepast voor de spelcomputer. Net als de andere drie cassettes die ik jullie vandaag presenteer, is **Dr. Seuss - Fix-up the mix-up puzzler** bedoeld voor ofwel de Colecovision spelcomputer, ofwel de Adam mini-computer. Het spel bestaat uit het juist rangschikken van onderdelen van een tekening. Bedoeld voor kinderen van 4 tot 10 jaar. Ze zullen weinig problemen hebben op niveau 1 (9 stukjes). Maar ik ken wel verschillende volwassenen die moeite hadden met niveau 5: daar moeten 25 kleine beeldjes, die in alle mogelijke richtingen gedraaid liggen, gerangschikt worden. Het is mogelijk dat je op deze cassette gauw uitgekeken raakt, maar het is wel een uitstekende oefening in het «ruimtelijk ordenen». Alleen: is het wel de moeite waard daar een video-spel aan te wijden, als het ook met stukjes hout kan? Je kunt daar natuurlijk op zeggen dat dankzij «Dr. Seuss» kinderen het gevoel kunnen hebben dat ze spelen «zoals volwassenen»... tja

Hetzelfde kun je zeggen van **Monkey Academy**. Maar hier hebben de makers wat meer fantasie gebruikt om het spel te combineren met een leerzame oefening: hoofdrekenen. Het resultaat is heel grappig: ontwerp en muziek zijn heel acceptabel. De oefeningen (optellen, aftrekken, delen en vermenigvuldigen) beginnen heel elementair ($2 + 7 = ?$) en gaan steeds verder in deze stijl: $15 \times 51 = 775$. Zoals je ziet gaat het steeds maar om één cijfer dat je moet vinden. Dat kan trouwens best wel moeilijk worden: $478 - 146 = 292$ is in het algemeen heel wat lastiger dan $438 - 146 = 29?$. Een goede, leerzame cassette die volwassenen misschien iets te eenvoudig vinden... voor hun niveau.

Bij **Telly Turtle** weet ik zeker dat de kinderen het handigst zullen zijn. Deze cassette is niets anders dan een introductie in de com-

VIDEO GAMES

Spelend leren wat wil je nog meer?

putertaal «Logo». O, niets ingewikkelds: het gaat om de eerste beginselen. Het potlood laten zakken om te tekenen, het opheffen om

het te verplaatsen, enz. Als het kind het door heeft kan het een niveauje stijgen. Op het derde niveau kun je bijvoorbeeld al kleine pro-

gramma's schrijven... zonder het te weten. Ik ga hier niet verder op het «logo» in. Ik heb er de ruimte niet voor en anderen hebben dat over het algemeen heel goed elders gedaan. Het voornaamste is dat die taal tegenwoordig ongetwijfeld het best geschikt is om jonge kinderen in computers in te voeren: in het begin tekenen ze alleen maar. Daarvoor gebruiken ze in het algemeen het toetsenbord van een computer. Het voordeel van deze versie is dat dat vervangen is door de bewegingen van de joystick: zelfs de allerkleinsten kunnen die bedienen.

Ik ben minder entoesiast over **Brain Strainers**. Deze cassette besteedt vooral aandacht aan de muziek, en bestaat uit twee delen. Bij het ene krijg je, na een aantal keuzemogelijkheden, een scherm dat in tweeën gedeeld is: Links zie je een noot op een notenbalk, die op hetzelfde moment door het apparaat «gespeeld» wordt. Het gaat er nu om diezelfde noot op de goede plaats op de notenbalk rechts te zetten. Het probleem is dat die oefening normaal gesproken geen enkele visuele ondersteuning nodig heeft: doe je ogen dicht en met behulp van de toon kun je het ook... Het tweede deel is de getrouwe aanpassing van een bekend spel. Vier gekleurde driehoeken raken elkaar met de toppen. Om de beurt worden ze verlicht en geven elk een muzieknoot. Het doel is de reeks in dezelfde volgorde na te spelen. Het is dus voornamelijk een geheugenoefening: auditief en visueel. Niet slecht, vooral omdat de moeilijkheidsgraad behoorlijk stijgt. Op niveau 40, het hoogste, moet je proberen 40 noten achter elkaar te spelen... Ik moet jullie bekennen dat het mij nog niet gelukt is...

Ik moet er nog bij vermelden dat de gebruiksaanwijzingen van de vier cassettes (die deel uitmaken van een nieuwe educatieve serie) aanwijzingen bevatten om de ouders de mogelijkheden van de spellen duidelijk te maken.

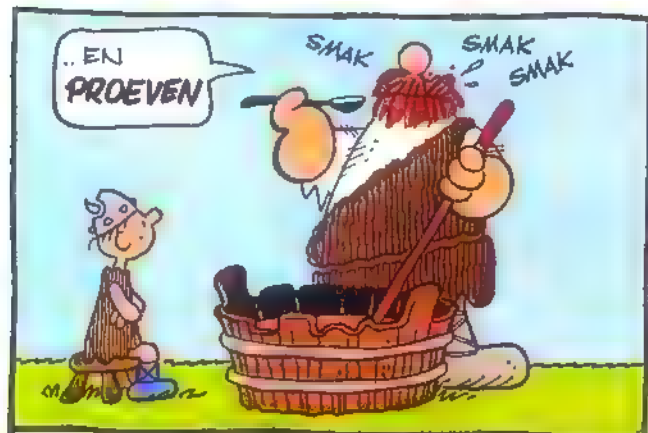
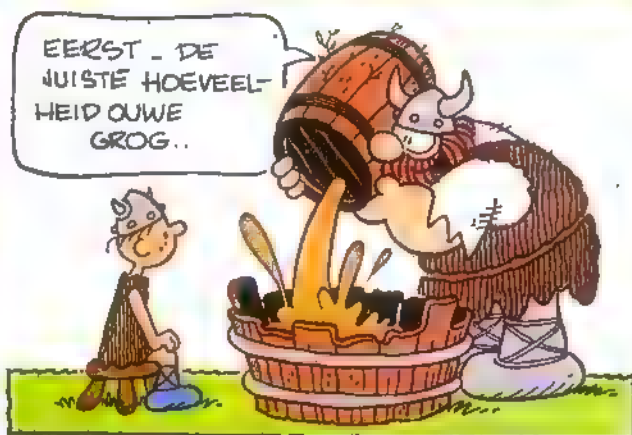
Ph. DESALLE

HÄGAR

DE VERSCHRIKKELIJKE

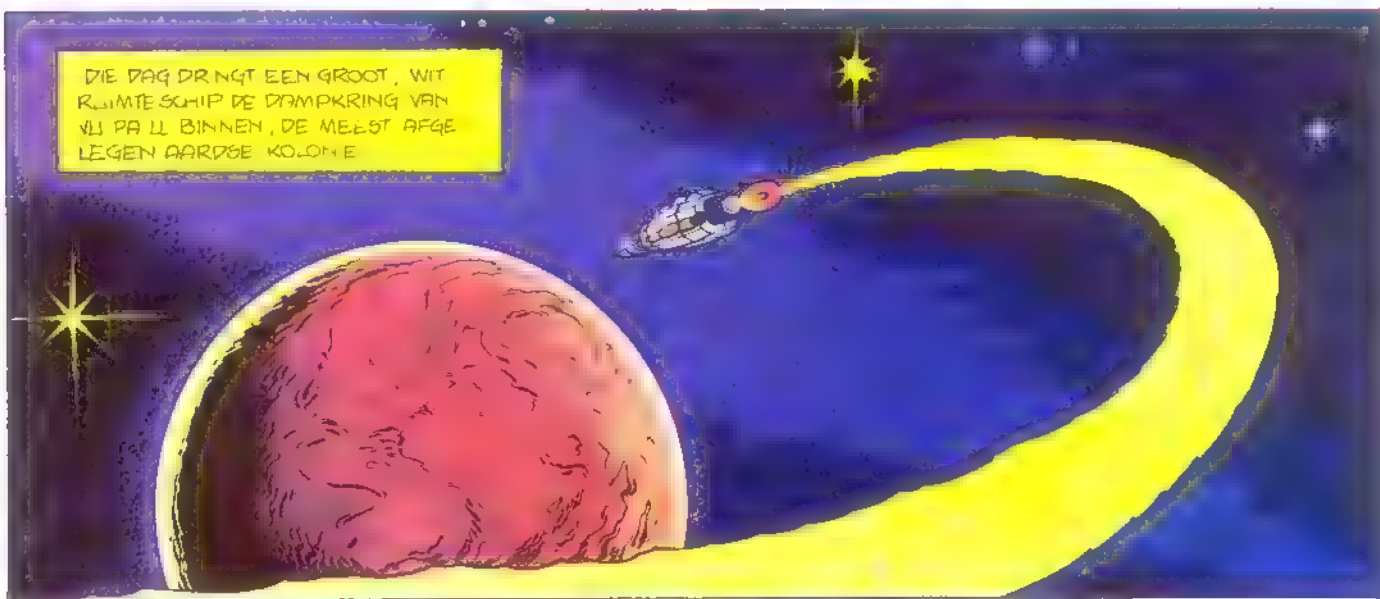
door Dik BROWNE

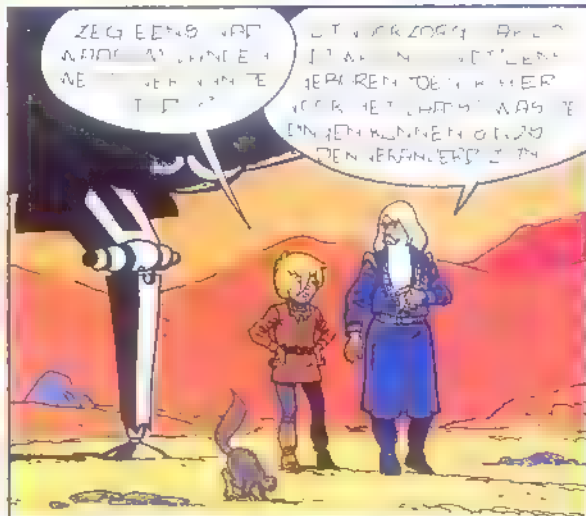
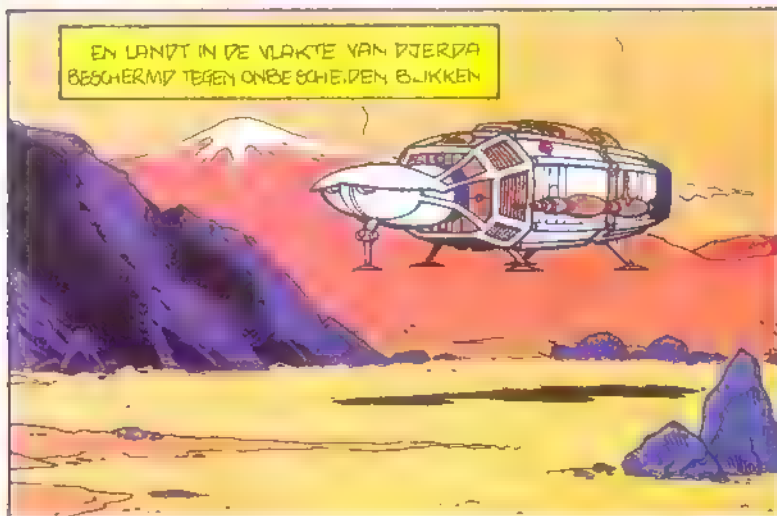

DIE DAG DRNGT EEN GROOT, WIT
RUIMTESCHIP DE DAMPKRING VAN
VLI PA LL BINNEN, DE MEEST AFGE-
LEGEN AARDSE KOLONIE

EN LANDT IN DE VLAKTE VAN DIERDA
BESCHERMT TEGEN ONBESEEDEN BLIKKEN

ZEG EENS WAT
AARDSE KOLONIE
WELKE VORM
TIT?

IT IS EEN AARDSE
KOLONIE, EEN
KOLONIE DIE
RECHT TOEGE-
VOER HET LICHAM
WAS E
EN KUNNEN OUD
DEN JERANERD ZIJN

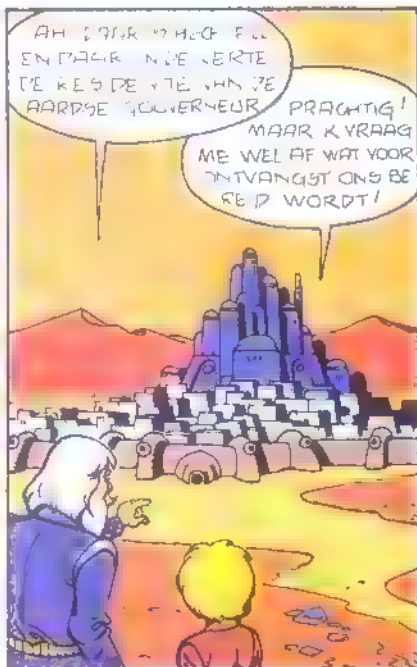
DENKT DAT DIE
GERSCHWIN OVER WIE
L HET HAD NA ZO
VEEL WAREN ZOUL
HERKENNEN?

VAST NE
H J AARDSE KOLONIE
RE TE VRIJND
KONNEN ZIJN
VERNELK VAN DE
PLAANET BENE RM
WERD

AH, EEN KOLONIE
EN DAAR NIE VERTE
TE KES DE VRIJND
AARDSE KOLONIEUR

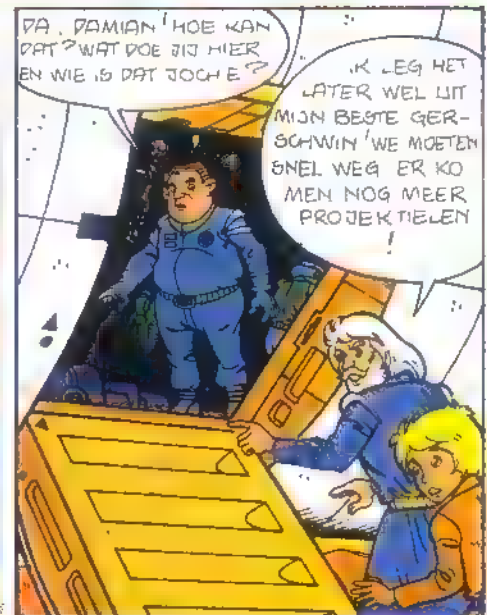
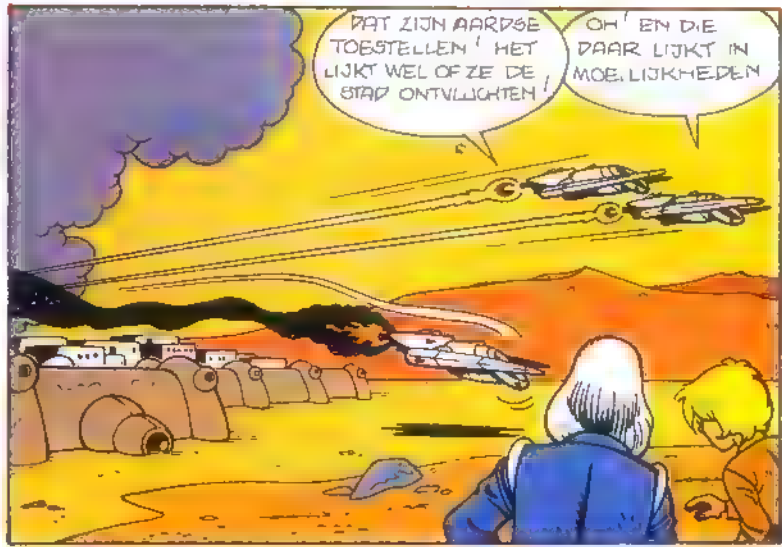
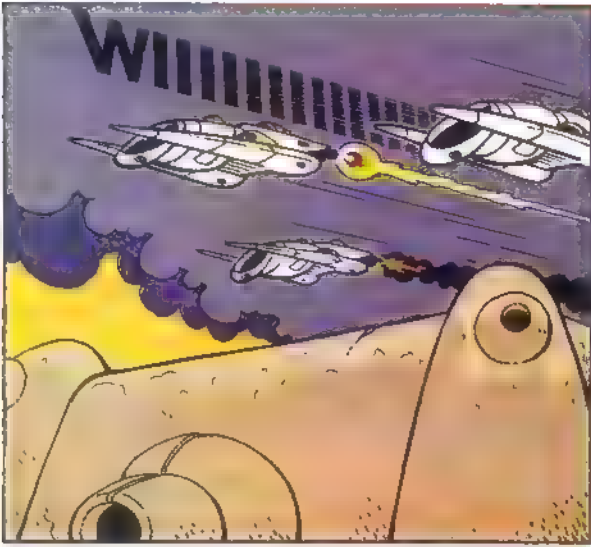
PRACHTIG!
MAAR, K VRAAG
ME WEL AF WAT VOOR
ONTVANGST ONS BE
RE D WORDT!

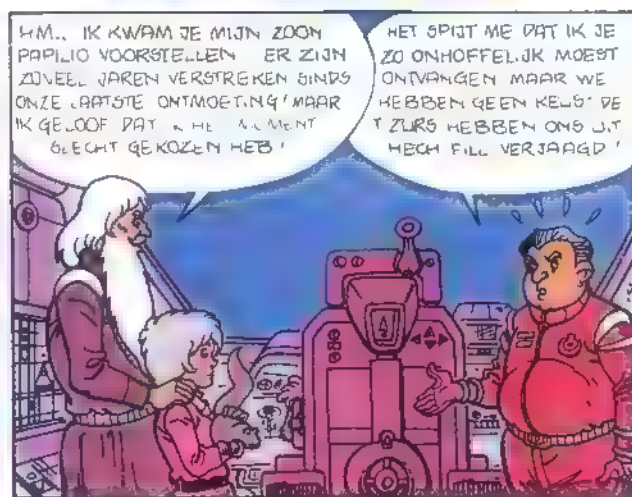
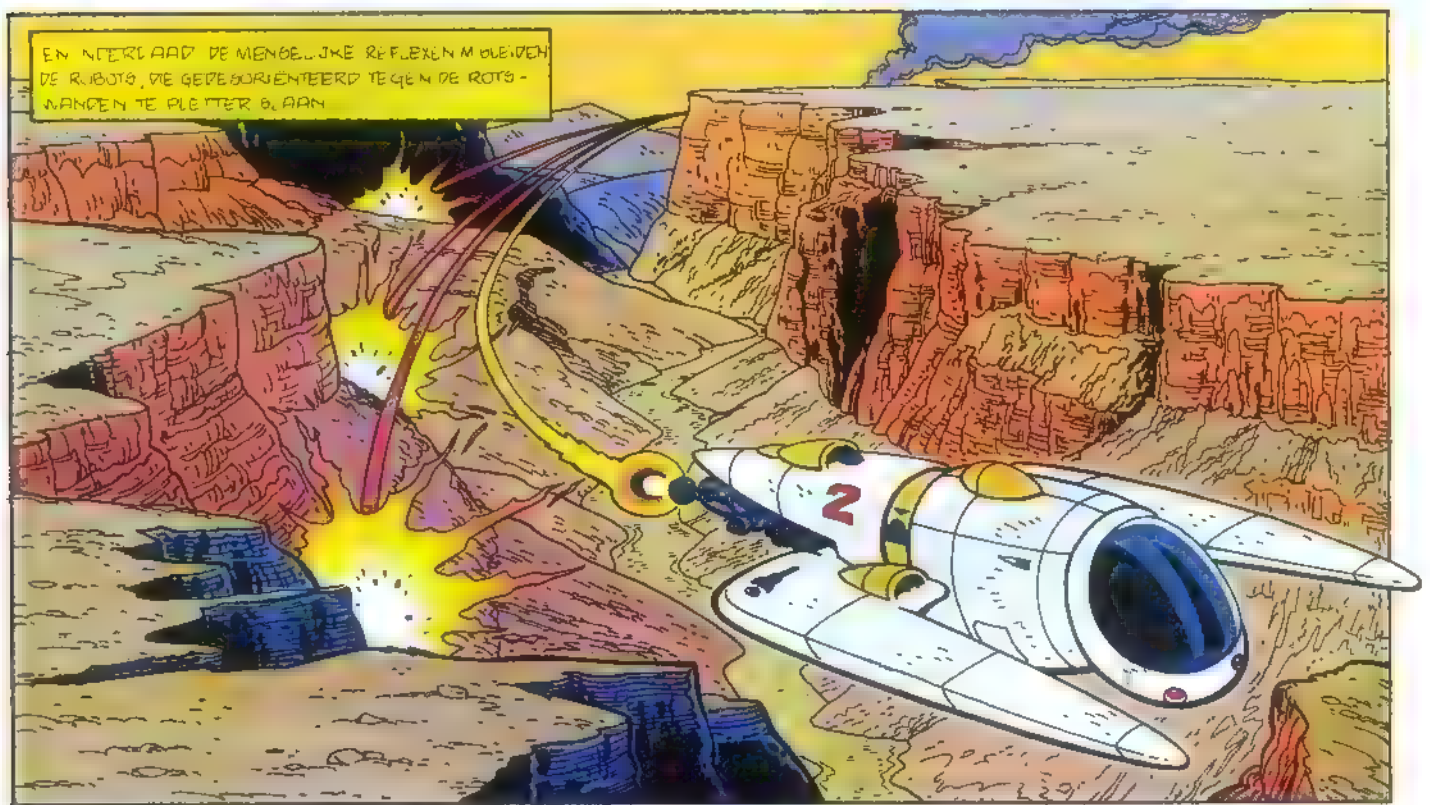
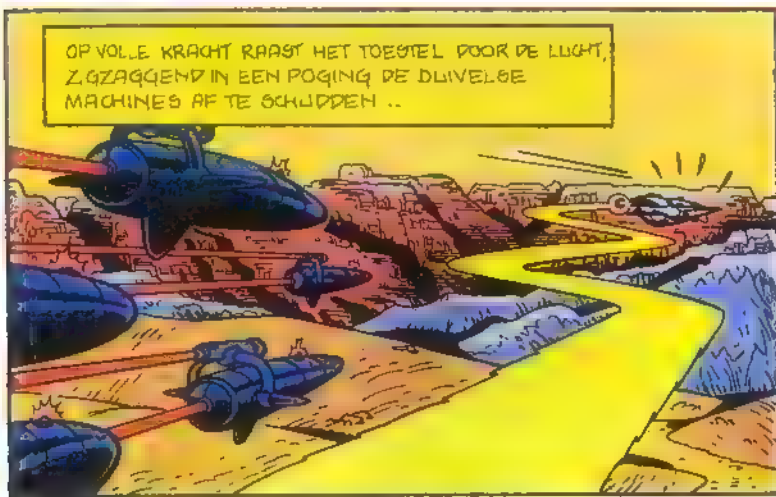

PAPILIO

PAPILIO

DE AARDE EVENMIN JAMAH
EN TOCH ZIJN WE HIER
TWEË BESCHAVINGEN DIE DE
PLANETEN WILLEN VEROVEREN.
MOETEN ELKAAR EENS TREFFEN.
EN DAT GEBEURDE NU
HER

MAAR
HOE KON
DAT?

JE HEBT VAST WEL GEHOORD
OVER HUN BLITSENGEWONE VERMO-
GEN'S OM JAN GEPAANTE TE VERAN-
DEREN. NA DAT ZE DE GEPAANTE
HADDEN AANGENOMEN VAN VUPA-
LIJNEN WAS HET EEN KLEIN
KLINGTJE ZICH ONDER DE NIEEMSE
BEVOLKING TE MENGEN. TOEN WE
HET MERKTEN WAS
HET AL TE LAAT
VUPA'LL IS IN HUN
HANDEN

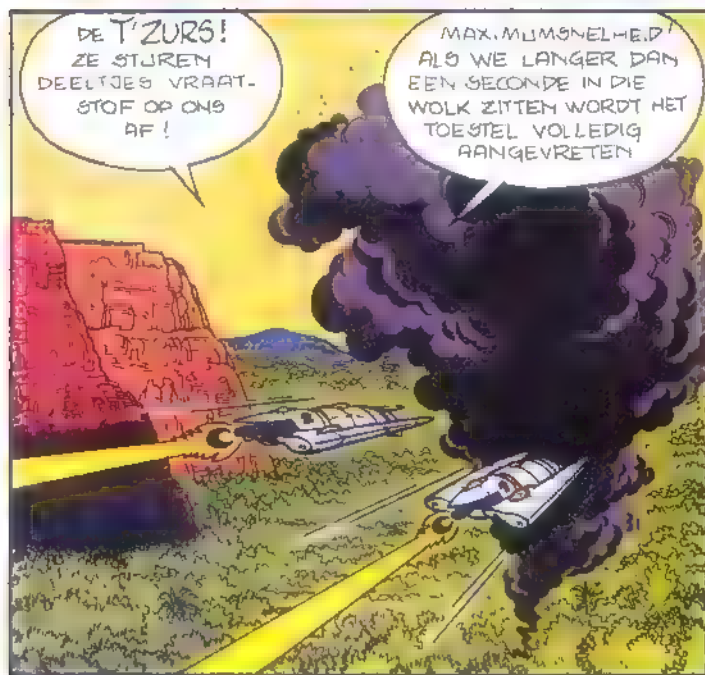

WANT HOE KAN IK ZE NOG BESTRIJDEN
MET TWEE M GERABELE TOESTELLEN EN
EEN HANDVOL ONTMOEDIGDE MANNEN?
ZELF BEN IK ALLEEN DANKZIJN VIGOUR
IN STAAT HET VOL TE HOUDEN. JIJ
OOK EEN?

NEE
DANK JE
IK

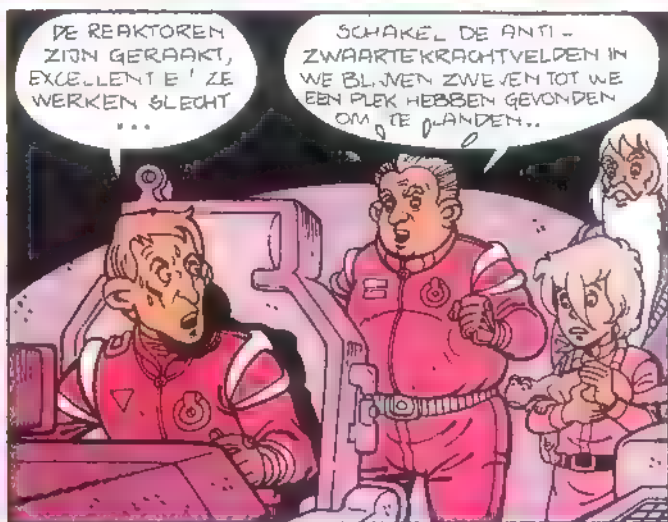

OH!
ALLE DONDERS
WAT IS
DAT?

DE T'ZURS!
ZE STUREN
DEELTJES VRAAT-
STOF OP ONS
AF!

MAXIMUMSNELHEID!
ALS WE LANGER DAN
EEN SECONDE IN DIE
WOLK ZITTEN WORDT HET
TOESTEL VOLLEDIG
AANGEVRETEN

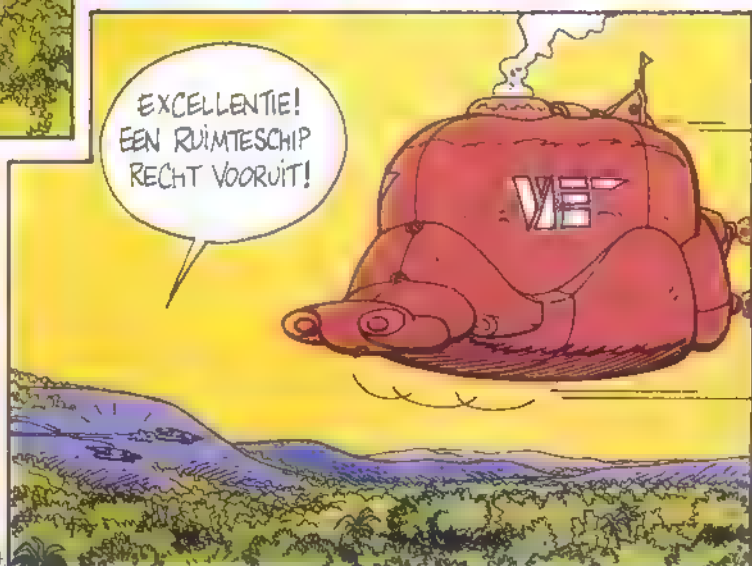
DE REAKTOREN
ZIJN GERAAKT,
EXCELLENTE! ZE
WERKEN SLECHT
...

SCHAKEL DE ANTI-
ZWAARTEKRACHTVELDEN IN
WE BLIJVEN ZWELVEN TOT WE
EEN PLEK HEBBEN GEVONDEN
OM TE LANDEN..

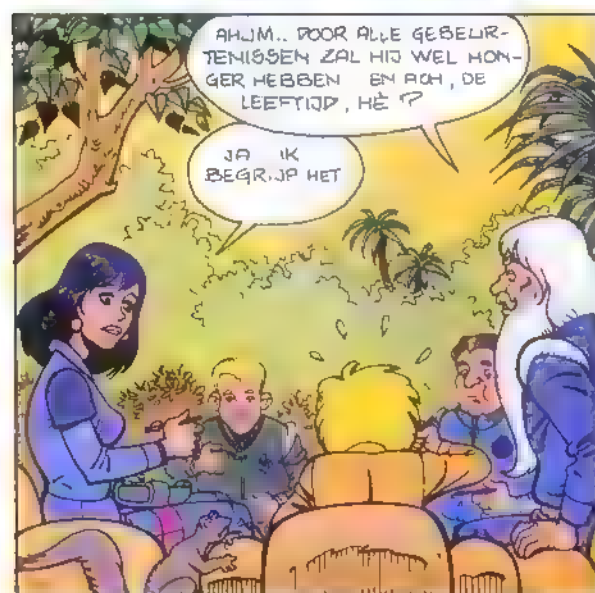
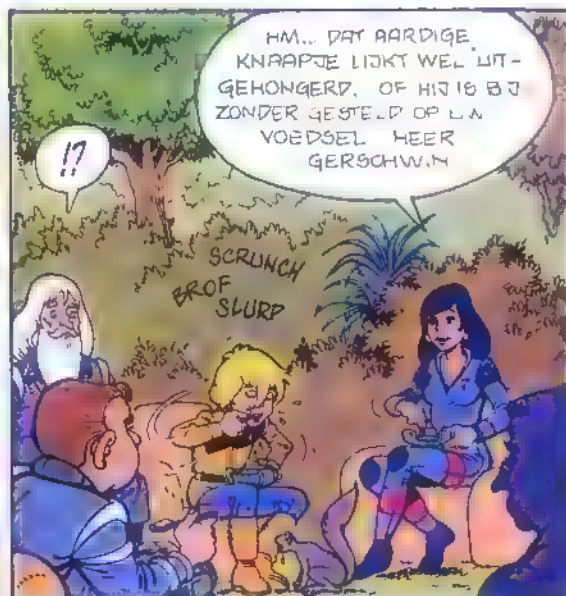
WAAR GERSCHWIN
WAAR KWAM DIE STOF
VANDAAN?

WE MOETEN HET MECHANISME
VAN EEN ROBOT STATION IEB-
BEN INGESCHAKELD! DE T'ZURS
HEBBEN ER TIJNTALLEN VAN
GEPLAATST.. VANUIT DIE BASES
ONDSCHEPTEEN ZE OOK DE
VERZOEKEN OM VERSTER-
KING DIE IK STURDE.

EXCELLENTIE!
EEN RUIMTESCHIP
RECHT VOORUIT!

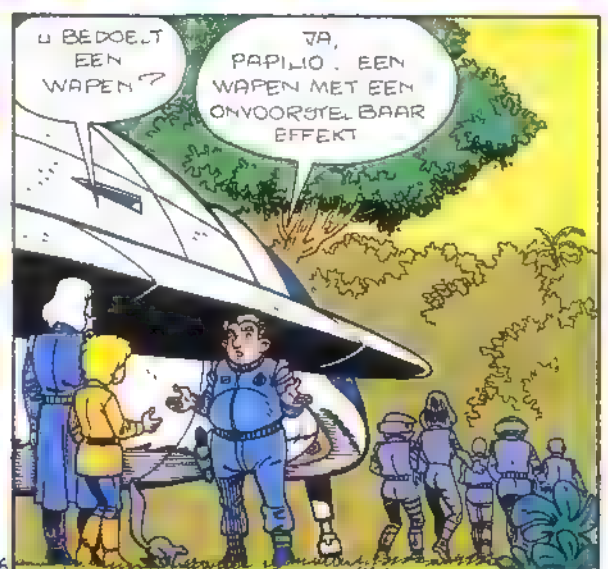
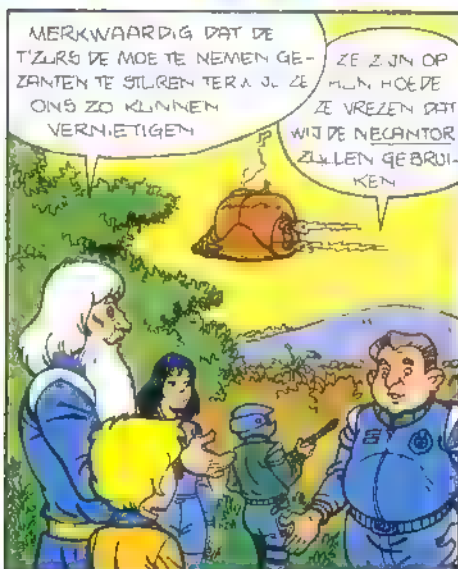
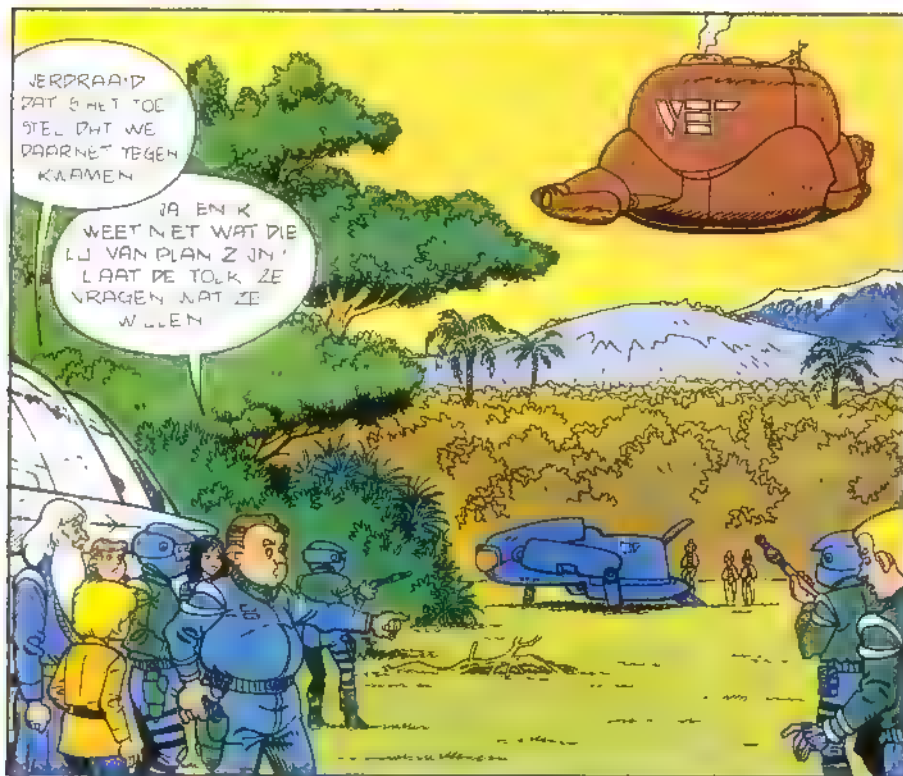
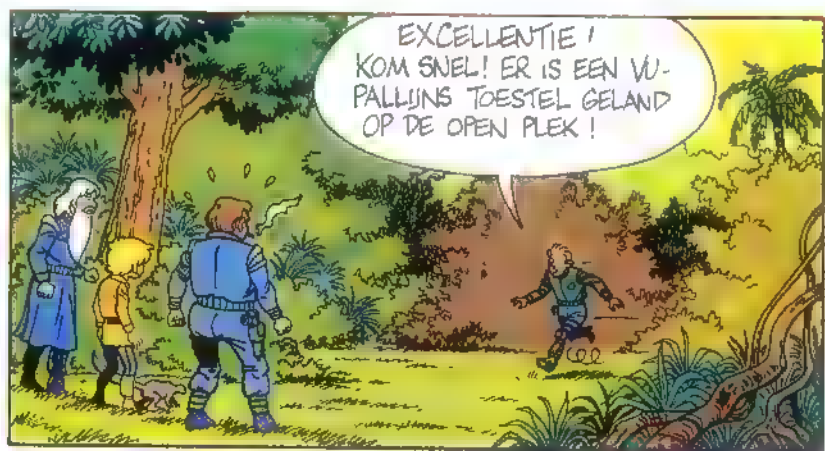

PAPILIO

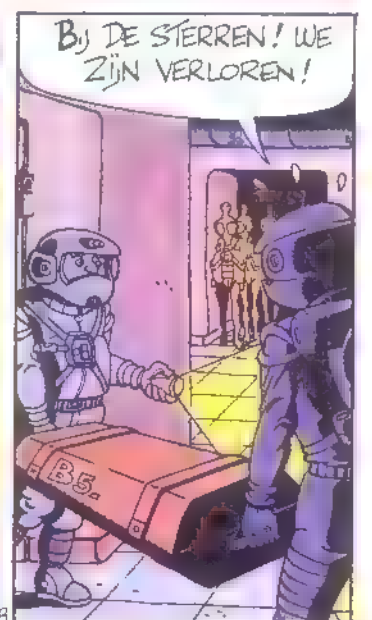
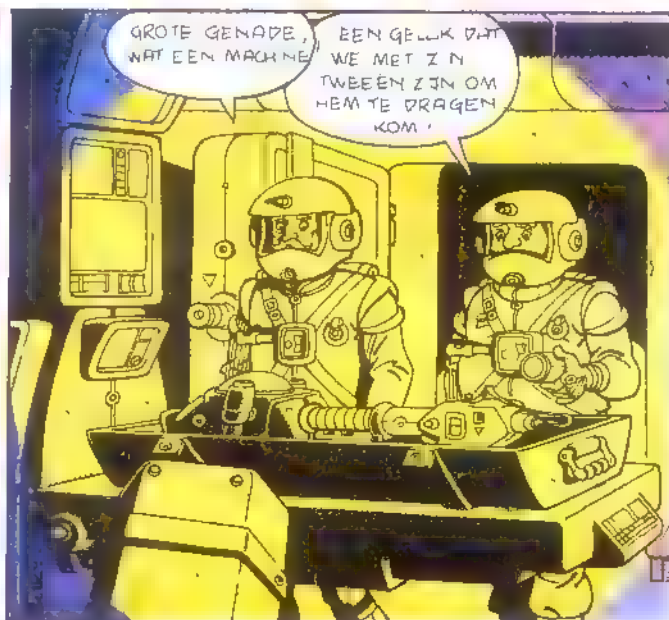
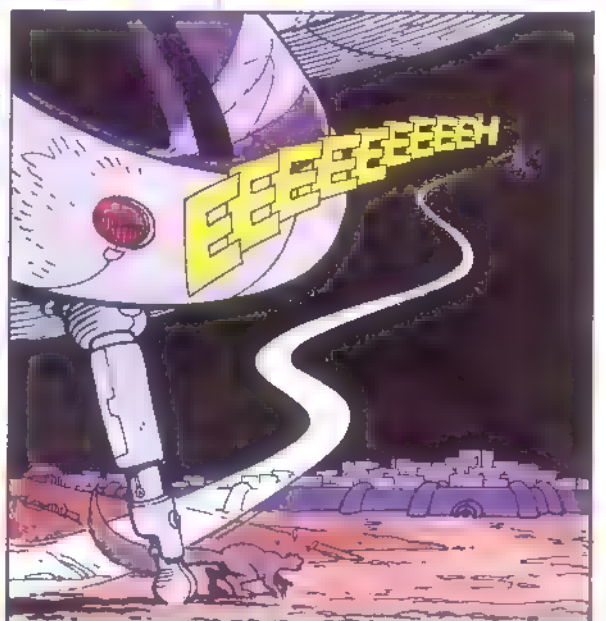
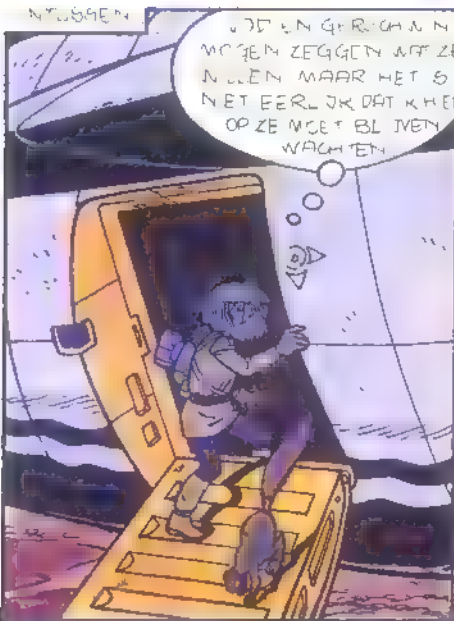
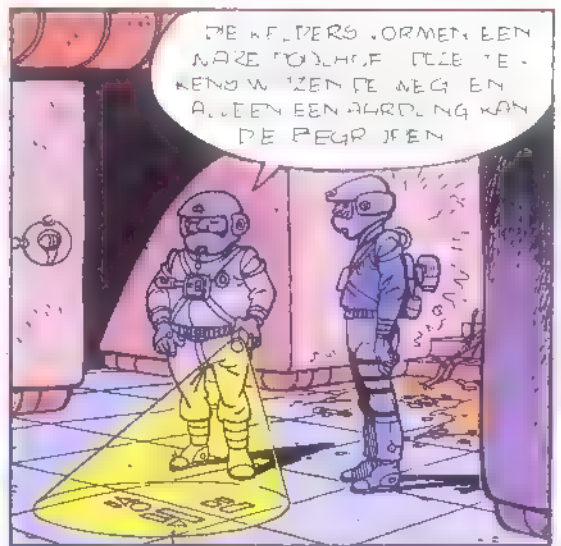

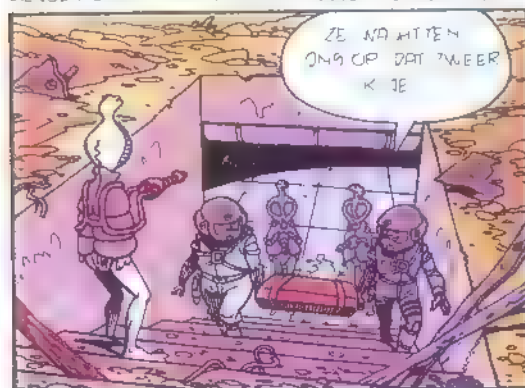

PAPILIO

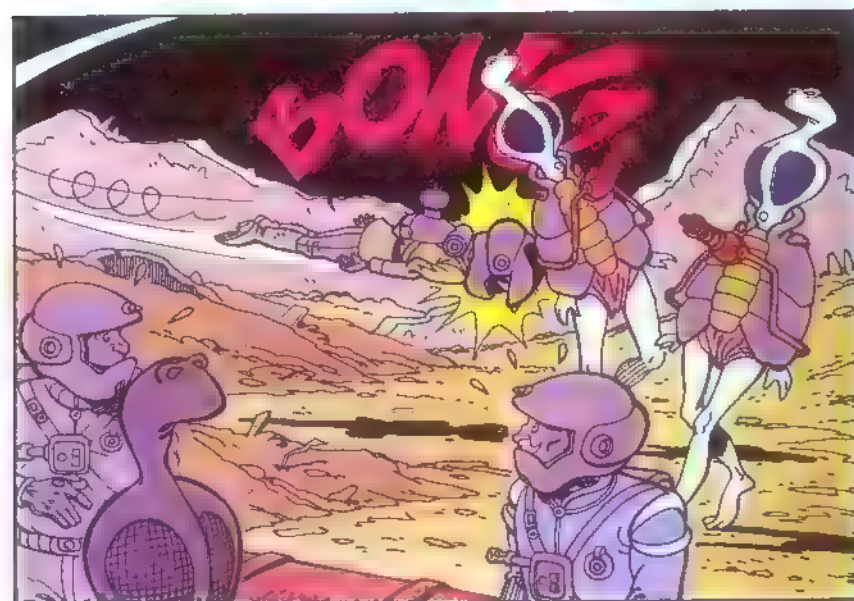
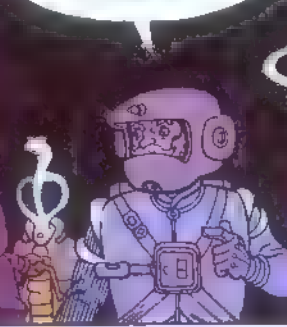
ZE ZIJN OMGEVEN DOOR DE TWEE MANNEN EN GEVEN ZE
DEEL MET HUN VRAAG. MAAR HET IS TE KUNNEN

PLS WE
ZOLDEN VERRA
DEN Z JIJ?

ONGEWIJELD MAAR
WE ZULLEN NIET DE KANS
KRIJGEN DE GULDE TE
ZOEKEN.

PAPLO VERDRE
WAT DOE JIJ HER?

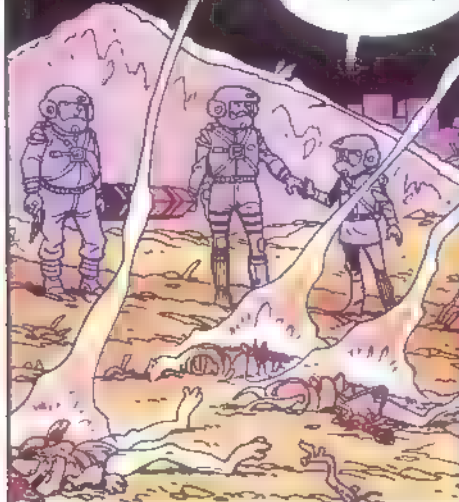
EN
GERUCHN TE
WAPEN. PROFITEER
AN HET VERRA
KINGEHEFT

KOM JE
VOOR ANDERE BEM-
PLAAREN VAN DAT
SOORT OPDEKEN

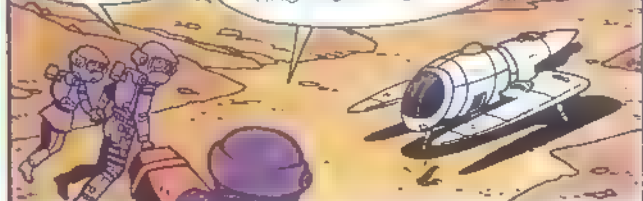
JA WAAR PAPLO
JE KUNT ME BETER
EEN HAND GEVEN DEZE
KEER JE VERJAARDIG
HEDE GEBENEDEN ALLE
DE

MAAR WEL
DOELTREFFEND
KEIN AAR?

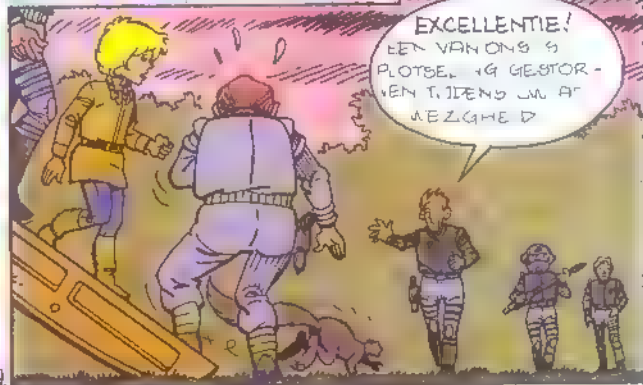

VREEMD ZE HEBBEN
HUN PROJEKT ELEN
NIE GEBOUKT

DIE ZIJN VOLLEDIG DOEL-
LOOS IN HET DONKER MAAR
DAT IS GEEN REDEN OM GEEN
HAAST TE MAKEN

VENAETER TERUG IN HET KAMP

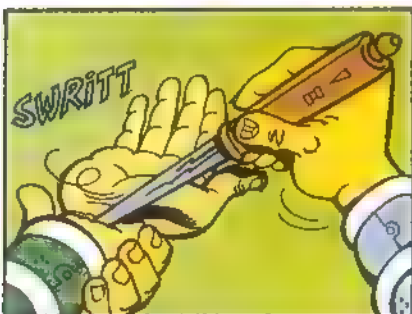
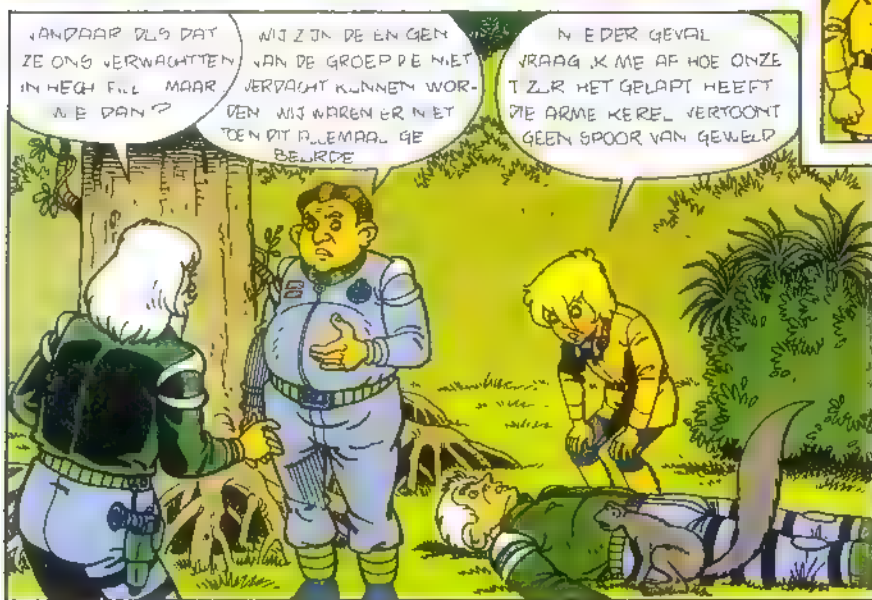

EXCELLENTIE!
EEN VANONS IS
PLOTSELIG GESTOR-
VEN TIJDENS HUN AF-
REIZIGHEID

PAPILIO

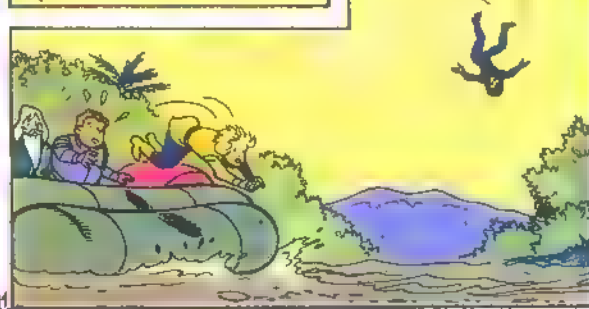
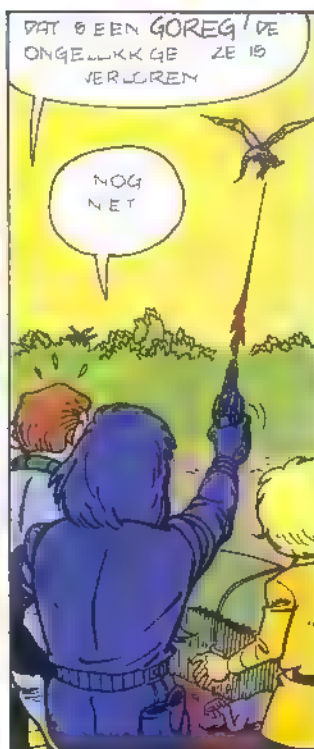
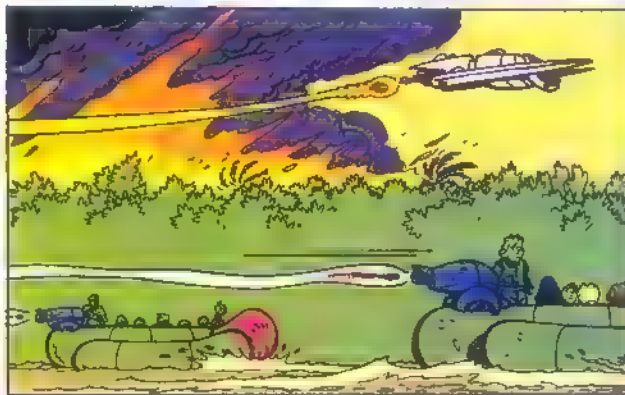
HET IS HET WREEDSTE WAPEN WAAROVER
DE T'ZURS BESCHIKKEN! DOOR HUN
ENERGIE OP EEN PERSOON TE KONCEN-
TREREN KUNNEN ZE ZIJN BLOED
LATEN STOLLEN DE KRACHT NEEMT
NA EEN PAAR METER AF

EN WELDRA GAAN DE AARDINGEN OPAEJAAGD XOR DE KAMMEN AAN
BOORD VAN 2 KUBBEROTEN TER. IL HET MEKE. XOR MEKE. "VEGT

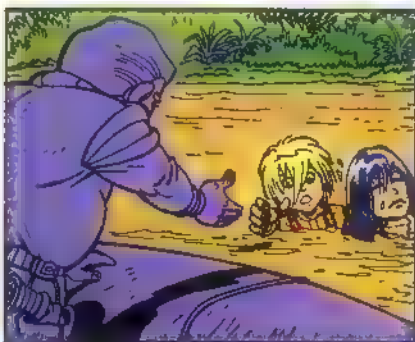
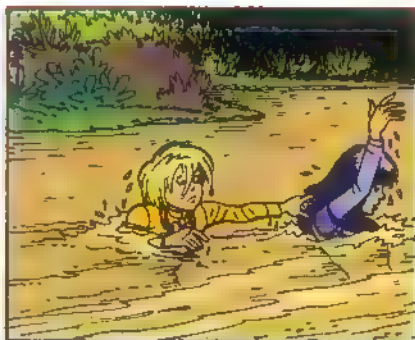
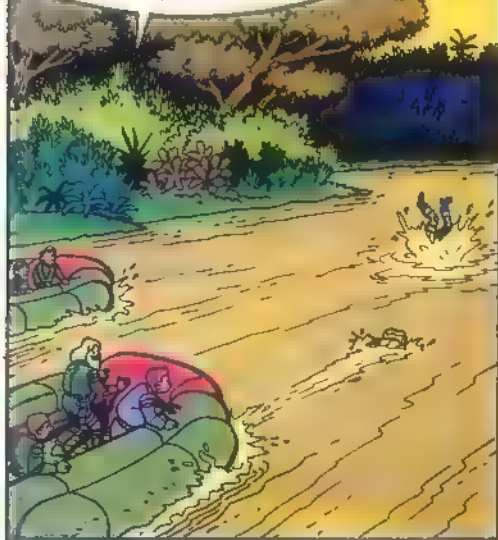

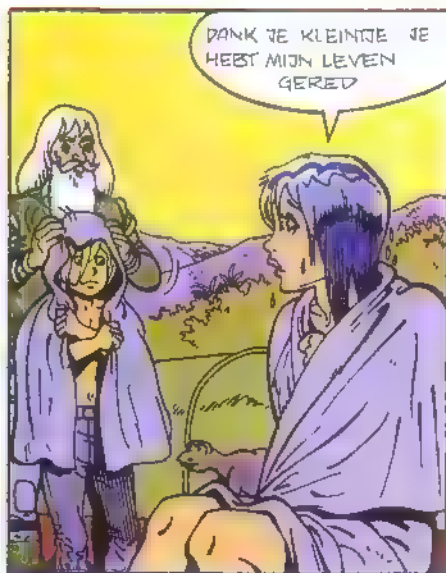

PAPILIO

MAAK JE GEEN ZORGEN OM HEM, GERSCHWIN! ZIJN MOEDER BEHOORDE TOT EEN RAS VAN ZWEMMERS WAAR WIJ AARDLINGEN ONS NIET MEE KUNNEN METEN. PAPILIO HEEFT DE GAVE GEERFD.

DANK JE KLEINTE JE HEBT MIJN LEVEN GERED

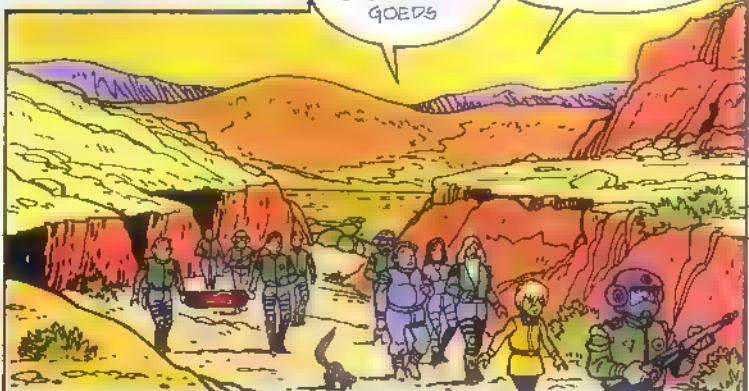

DE T'ZLRS HEB BEN LANG NIETS VAN ZICH LATEN HOREN. DAT BE-LOOFT NIETS GOEDS

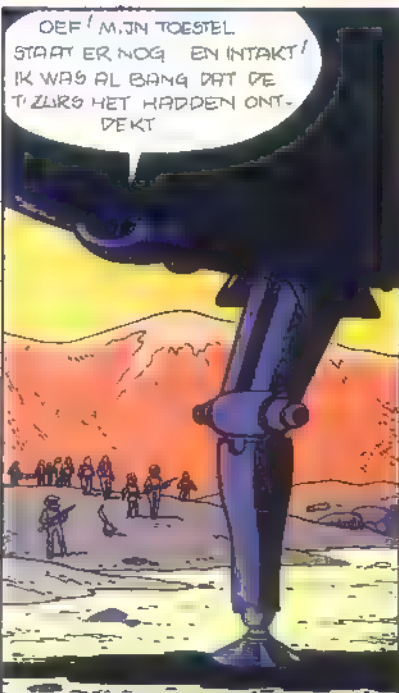
ZE LATEN ONS ZEKER NIET VER-TREKKEN ZONDER ETS TE ONDERNEMEN ...

LATER

DAAR IS DE VLAKTE VAN DIERDA. HIER KUNNEN WE AAN LAND

OEF! MIJN TOESTEL STAAT ER NOG EN INTAKT! IK WAS AL BANG DAT DE T'ZLRS HET HADDEN ONTDEKT

KOM, SNEL AAN BOORD!

OH! VAD! GERSCHWIN! KIKK DAAR!!

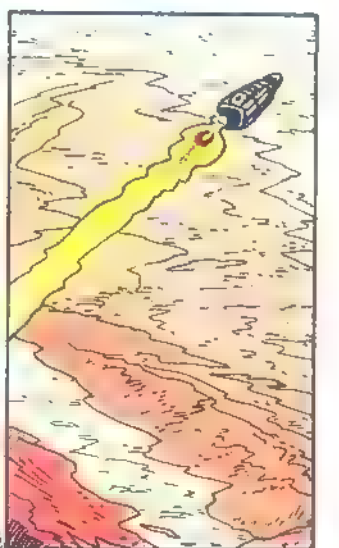
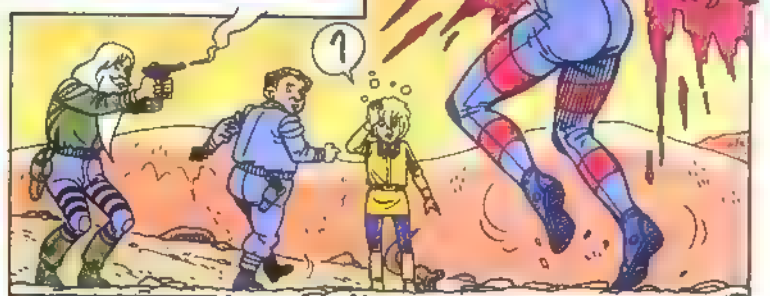
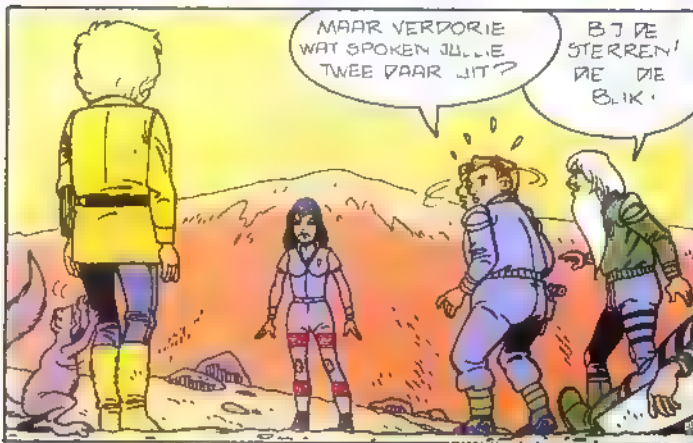
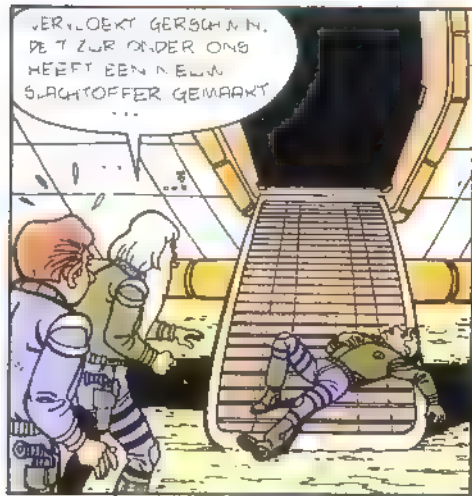
T ZLR TOESTELLEN EN ZOVEEL! GEEN TWIJFEL MOGELIJK: ZE SPELEN MIJN GROTE TROEF UIT.

GEEN PANIEK! WE KUNNEN ZE NOG ONTKOMEN

ARGL!!

de Wepeld van PAPILJO

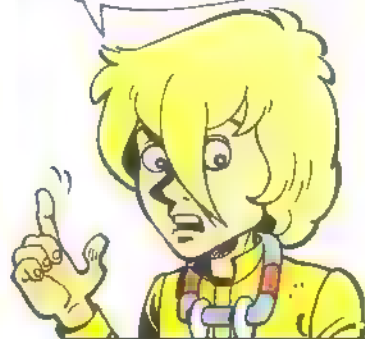

ONVERVANGBARE
VIJANDEN
DE T'ZURS

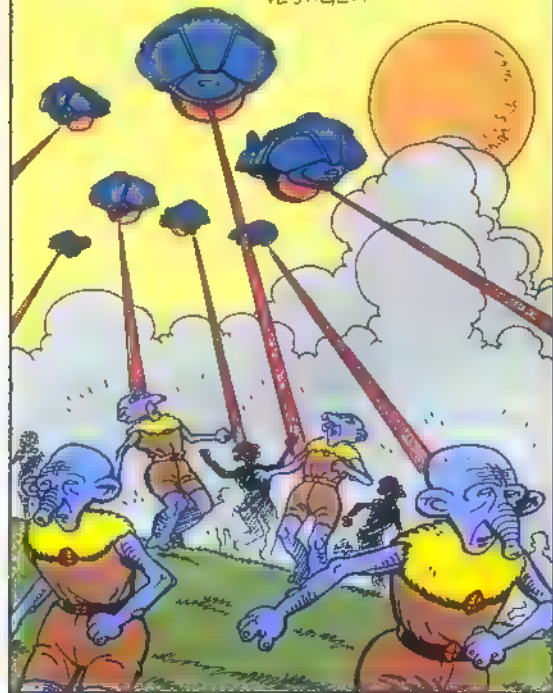
HET ZONNESTELSEL VAN HERZOC BESTAAT
UIT ZEVEN PLANETEN DIE DOOR EEN EN HET
ZELFDE RAS WORDEN BEWOOND DE T'ZURS

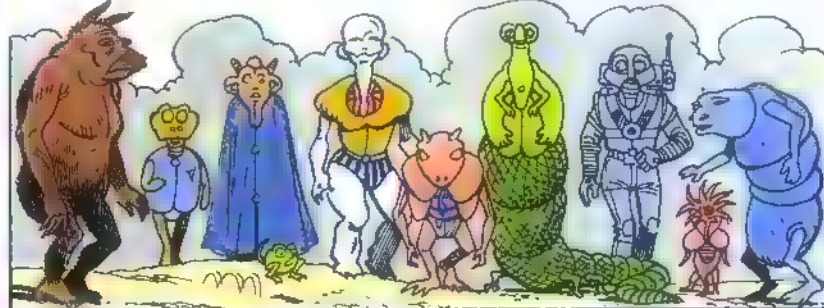
DE T'ZURS ZIJN INTELLIGENT EN
GESLEPEN ZE WERDEN GROTE KO-
LONISATOREN DIE HUN RIJK UIT-
BREIDDEN OVER VERSCHILLENDE
STERRENSTELSEL

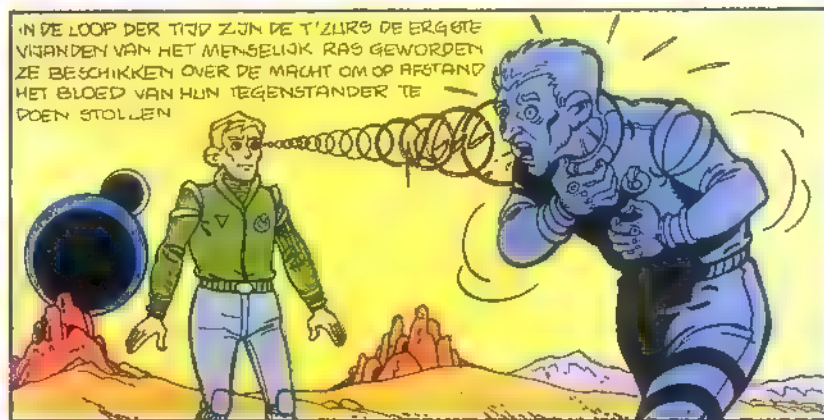
ZE WAREN EVEN WREED ALS MACHTIG EN
ZAAIDEN ANGST OP DE VEROVERDE PLANETEN
OM HUN GEZAG ER DES TE STEVIGER TE
VESTIGEN

TOCH KENT NIEMAND HUN WARE LITERLIJK WANT NET ALS DE KAMELEON NEEMT
DE T'ZUR ALTIJD DE GEDAANTE AAN VAN DEGENE DIE HIJ ONDERWORPEN HEEFT

IN DE LOOP DER TIJD ZIJN DE T'ZURS DE ERGSTE
VIJANDEN VAN HET MENSELIJK RAS GEWORDEN
ZE BESCHIKKEN OVER DE MACHT OM OP AFSCHAND
HET BLOED VAN HUN TEGENSTANDER TE
DOEN STOLLEN

DAT IS DE REKEN DAT WE
GELEERD HEBBEN OP ONZE
HOEDE TE ZIJN ZELFS EN
DAT MET REDEN, TEGEN-
OVER MENSEN IN ONZE
OMGEVING, EN

KOM PAPILJO, IK
BEN HET MAAR 'JE
BENT TOCH NIET
BANG VOOR JE
EIGEN VADER?

U HEBT GELIJK VAD, IK
BEN NIET WJS. HOE KAN
K NU DENKEN DAT DE T'ZURS
NI STAAT ZOLDEN ZIJN HET
LITERLIJK AAN TE NEMEN VAN DE
MEEST GELEEFDE BESCHERS
DIE IK KEN?

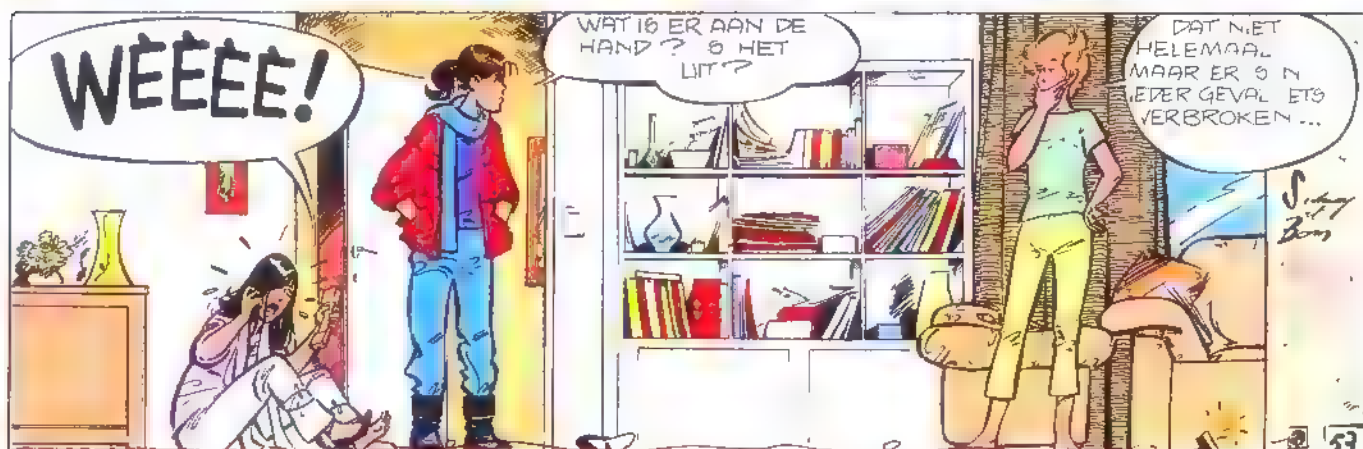
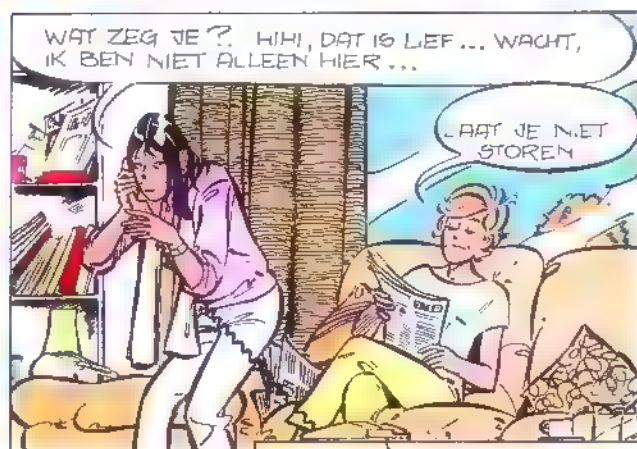
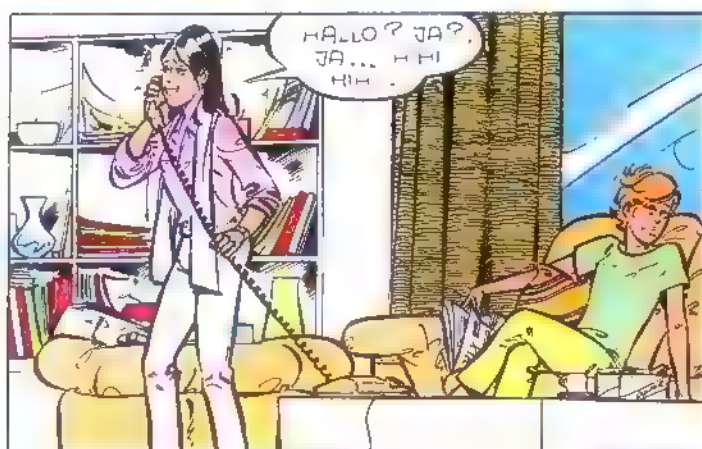
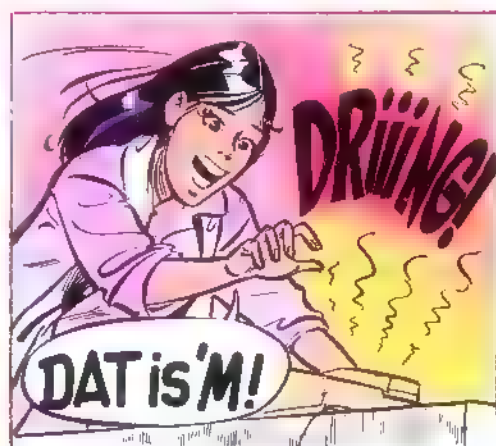
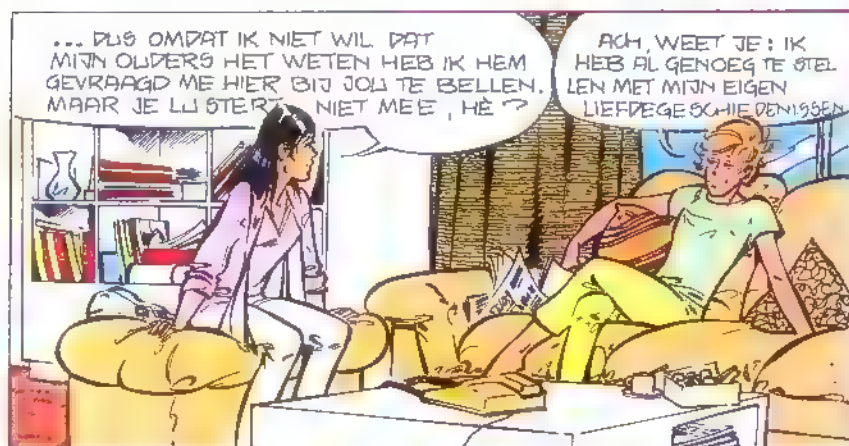

JULIE, KLAARTJE, CÉCILE, EN DE ANDEREN...

SIDNEY
BOM

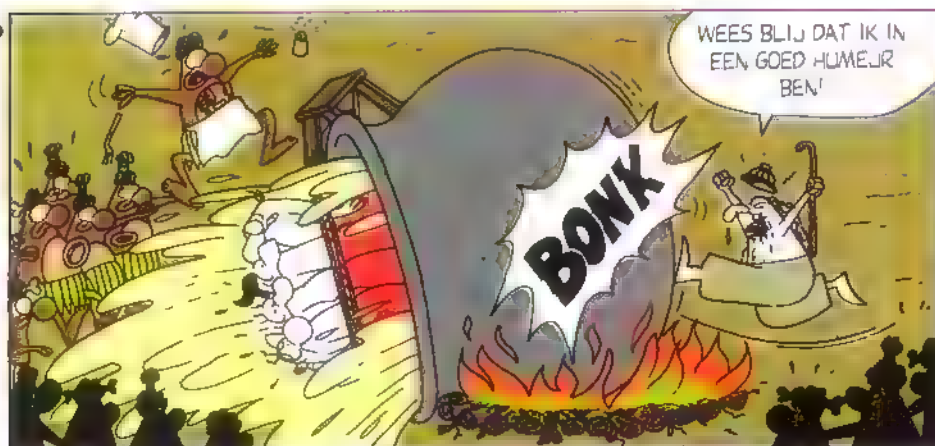

Knudde in AFRIKA

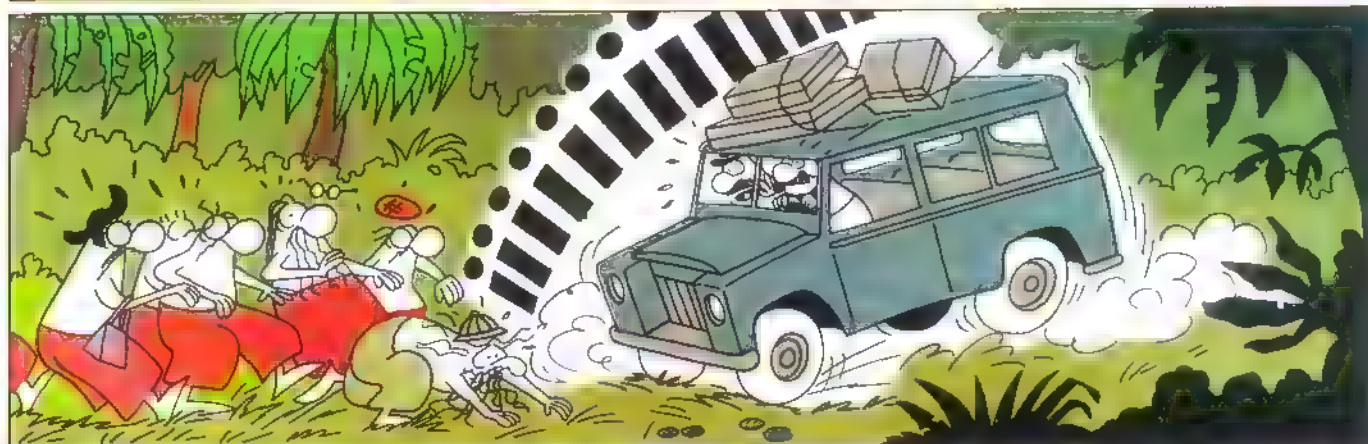
SAMENVATTING: Het eerste van FC Knudde komt in de kookpot terecht. Areen Sq Enzwe dsten staa nie op he menu wegens te vee haren. Hi zoek hijs en vindt die in de persoon van Henry Moron Stanley. In nog steeds op zoek naar vingsone.

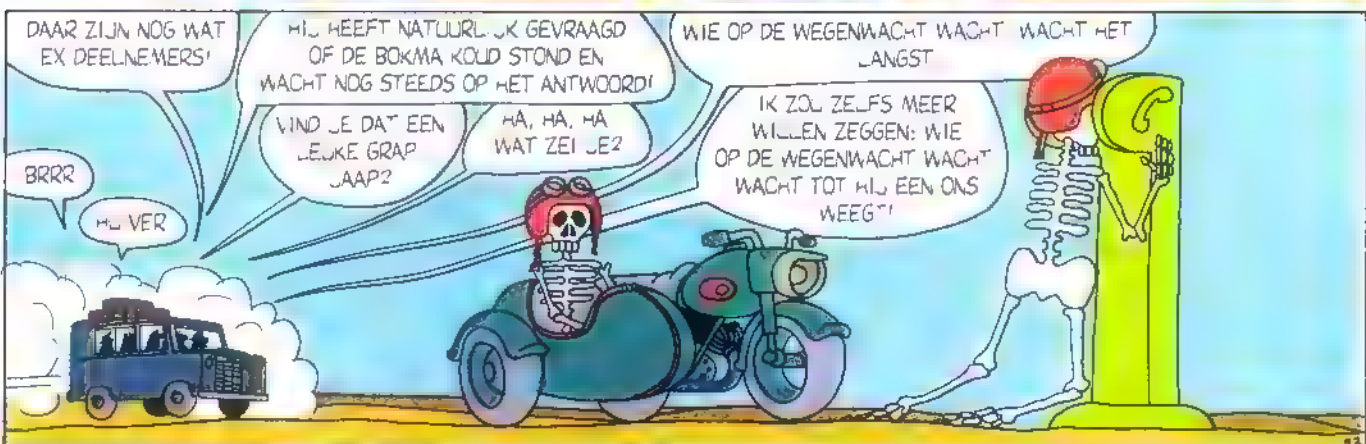
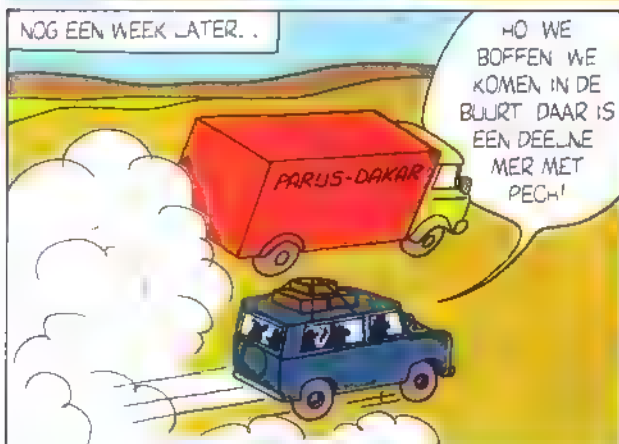
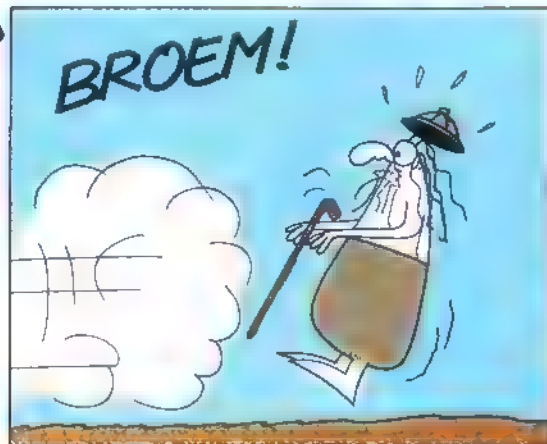

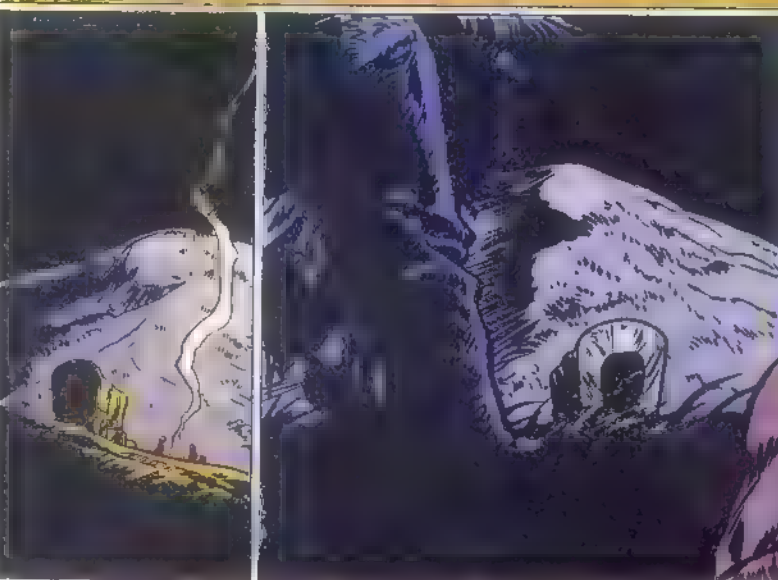
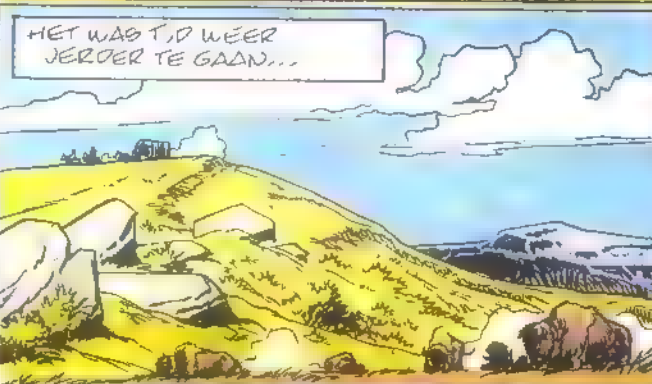
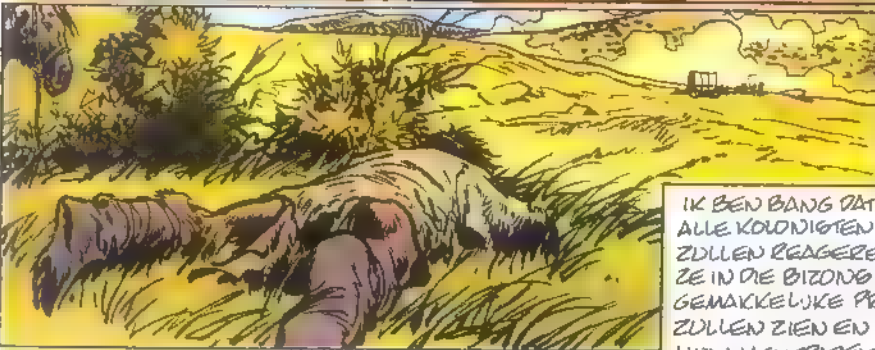
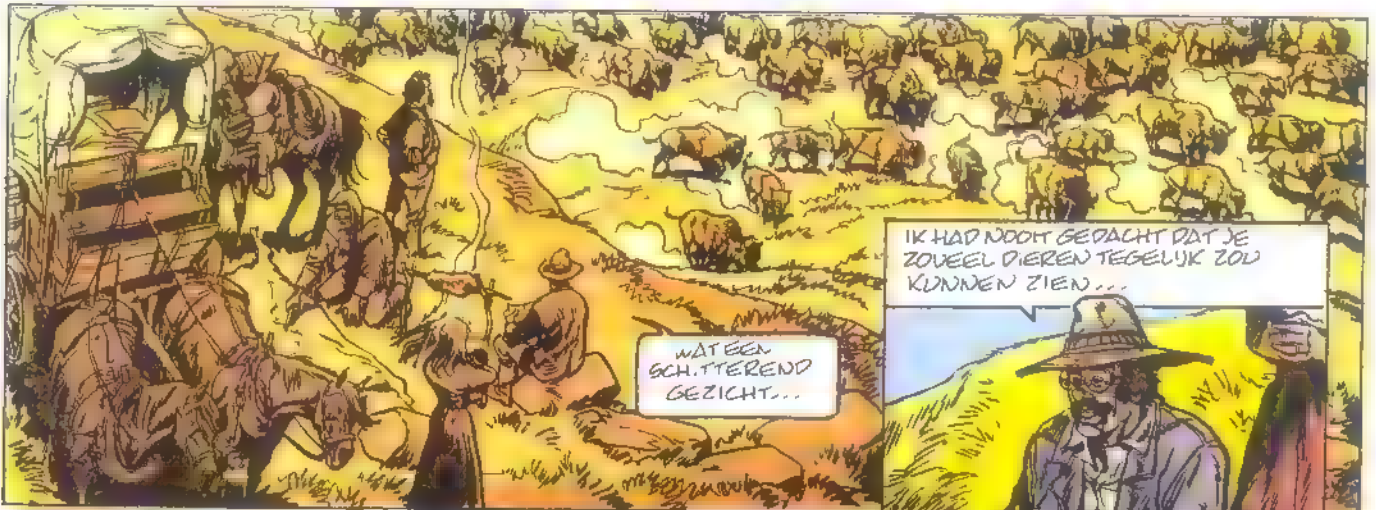

BUDDY LONGWAY

SAMENVATTING: De indianen komen naar emerald op zoek. Z'n
Het paard van Baron verdwijnt. Buddy probeert z'n ongerustheid niet
te tonen. Een reusachtige kudde bizon staat de gedachten even
afdwaaen.

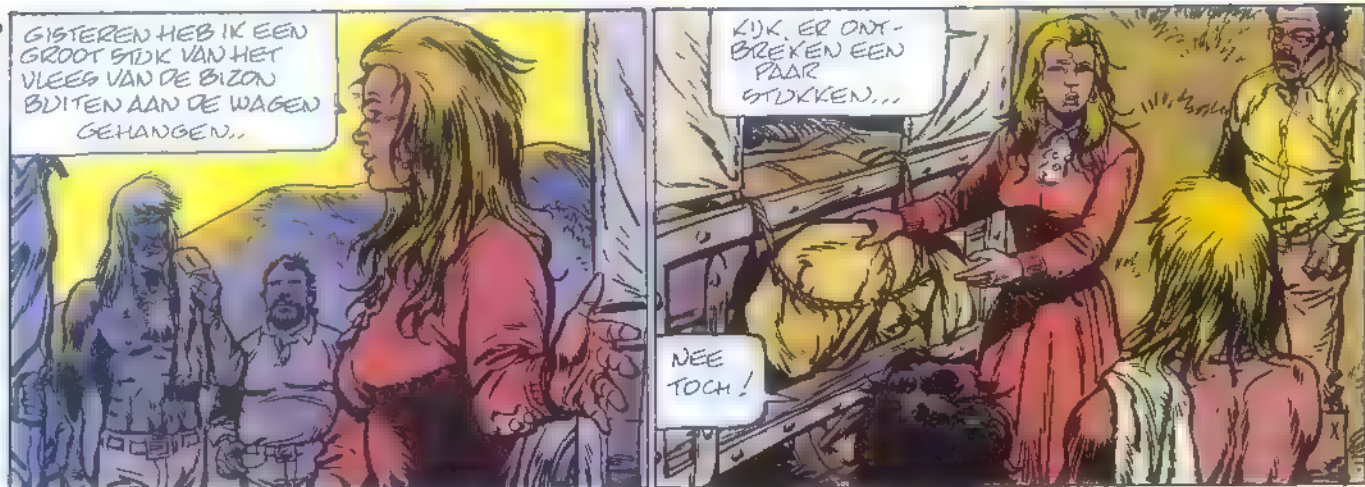

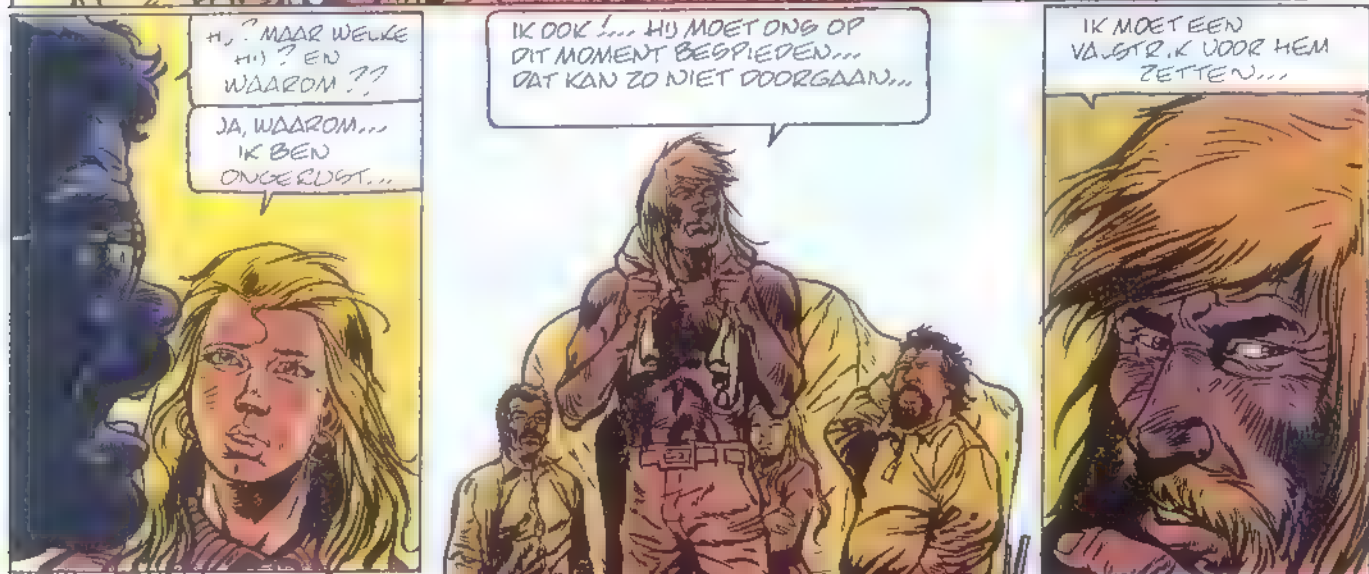
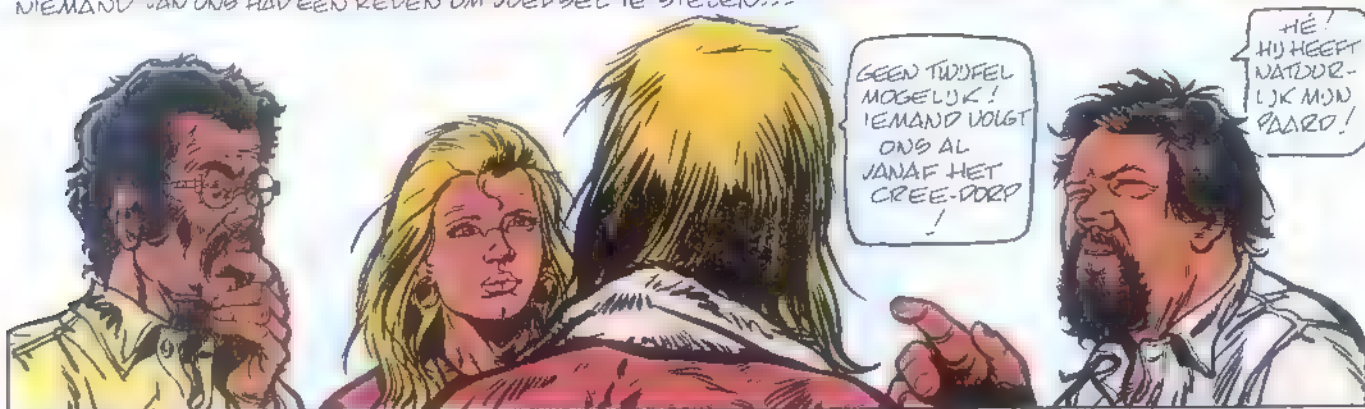

BUDDY LONGWAY

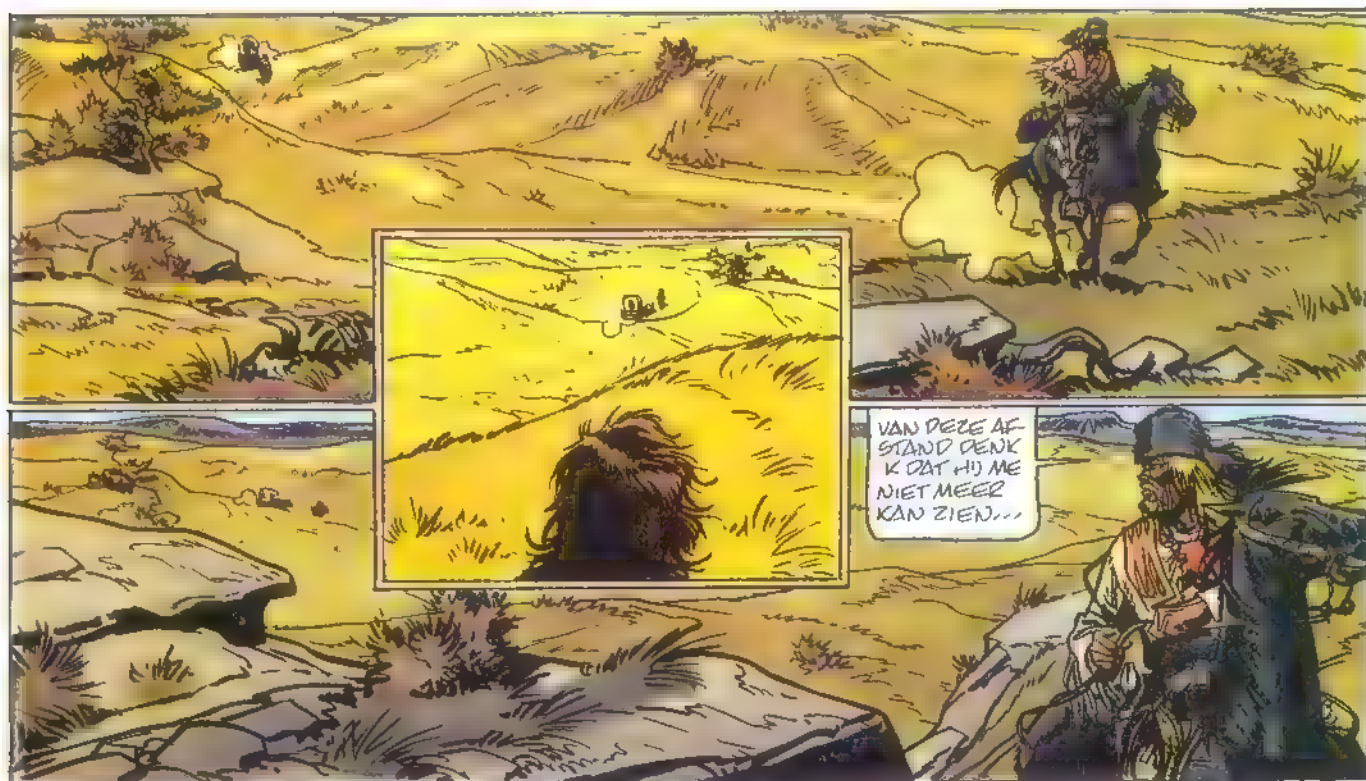
DERIB

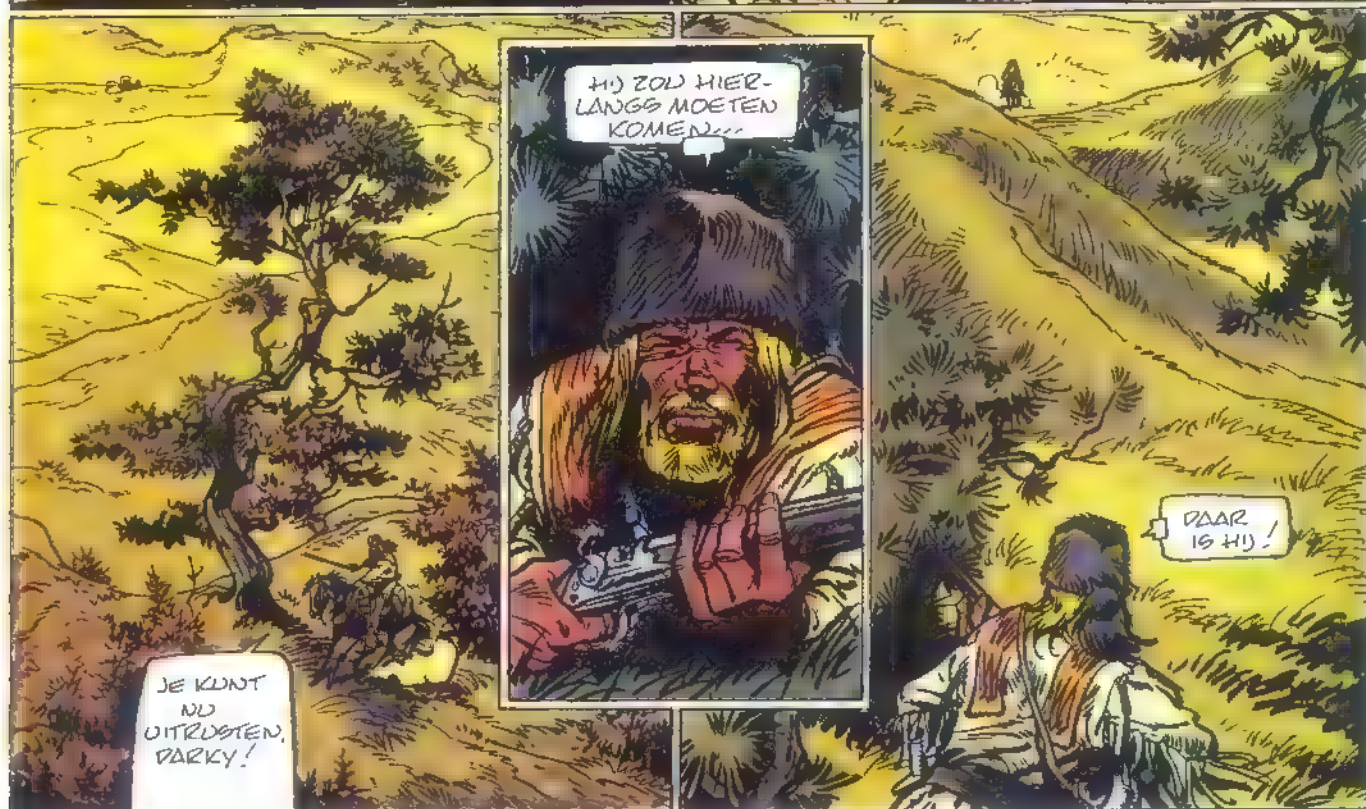
NIEMAND VAN ONS HAD EEN REDEN OM JOEDGEL TE STEVEN...

MIJN PLAN WAS EENVUDDIG: NET DOEN OF IK OP JERKENNING GING, DAN EEN GROTE BOCHT TERUGNEMEN EN WACHTEN...

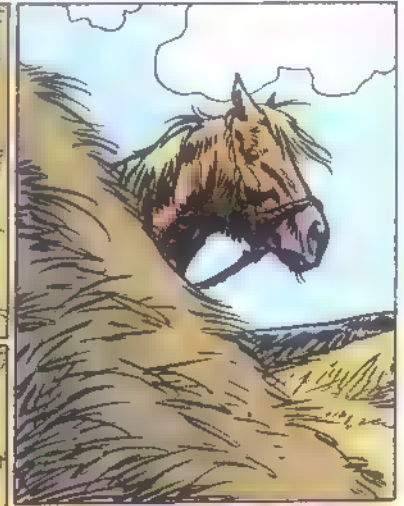
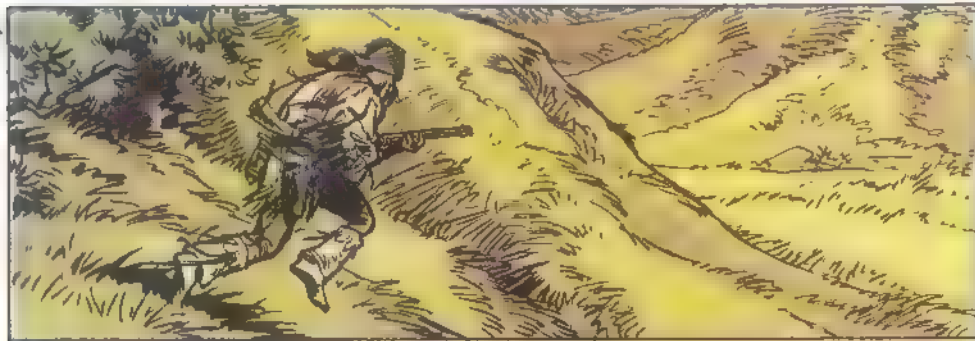

BUDDY LONGWAY

"DE WILDE WIND"
WAAIT
BIJ JE BOEKHANDELAAR!

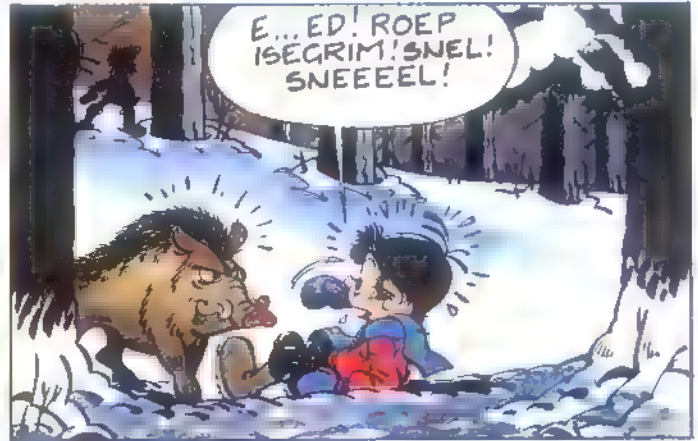
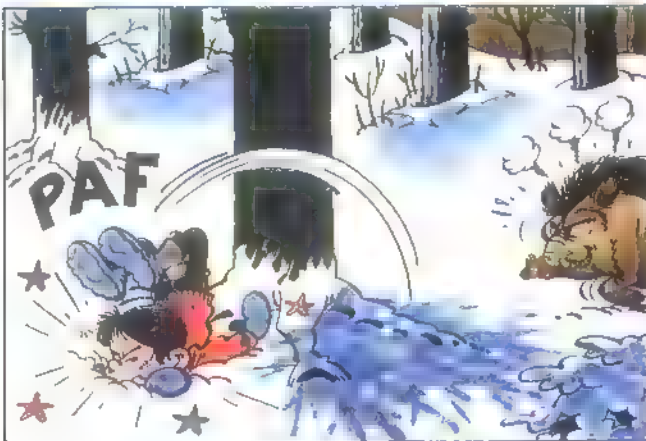

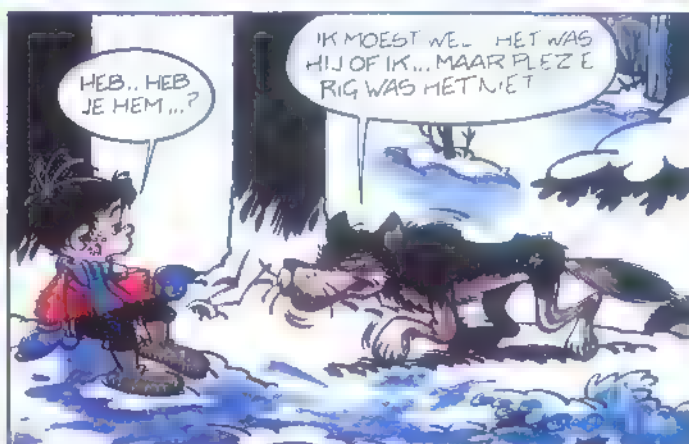

ED & AD

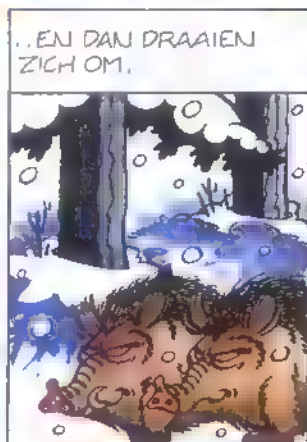
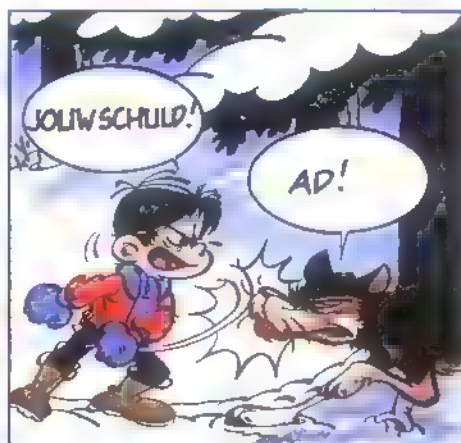

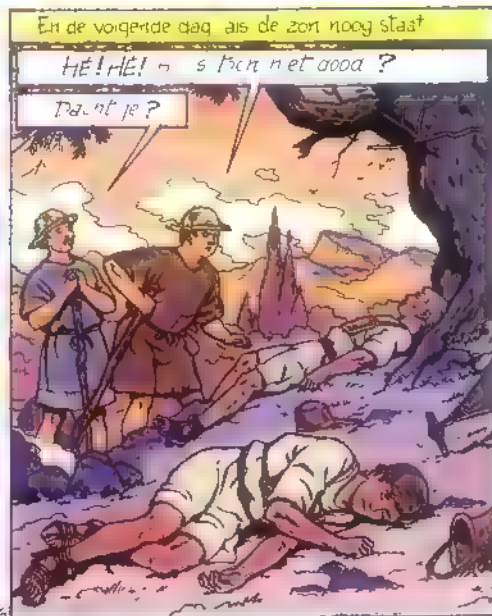
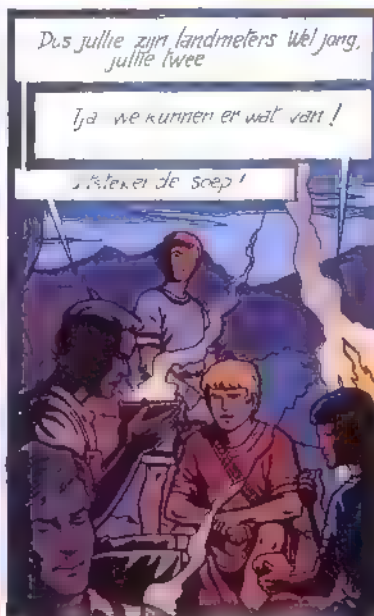
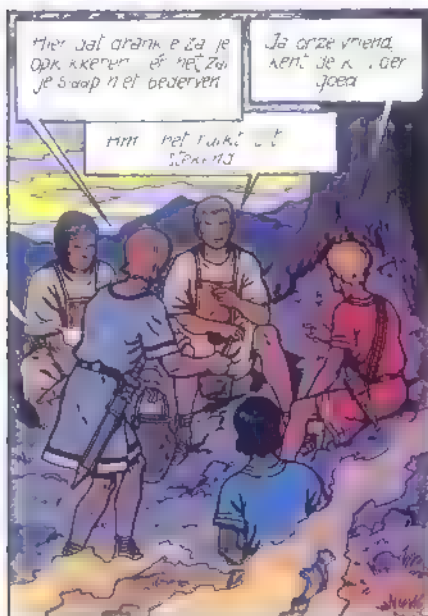
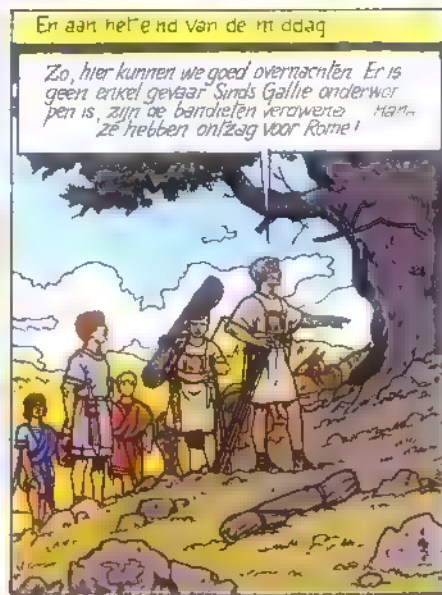
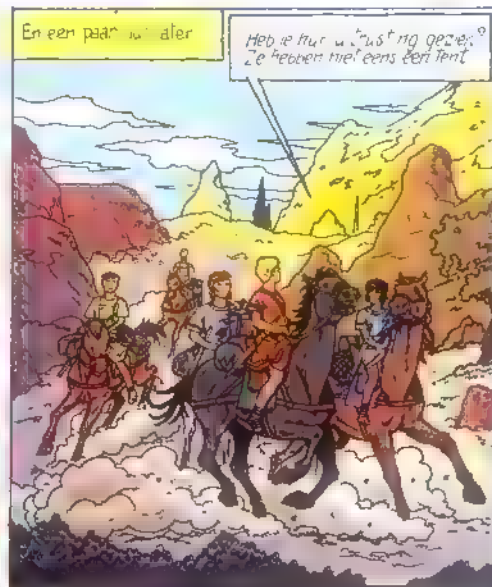
ED & AD

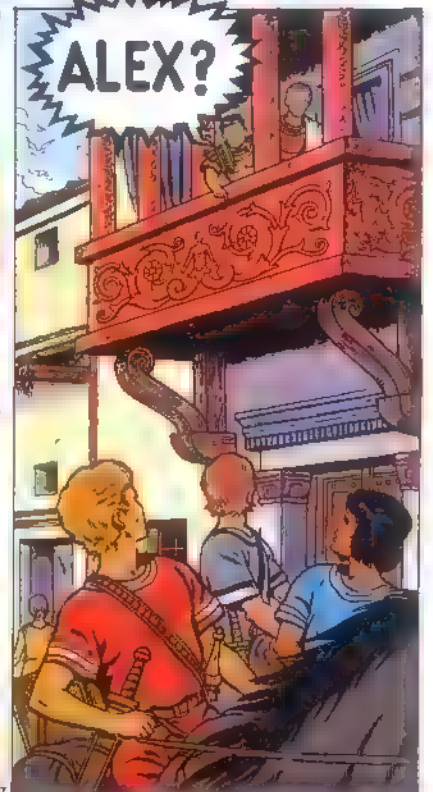
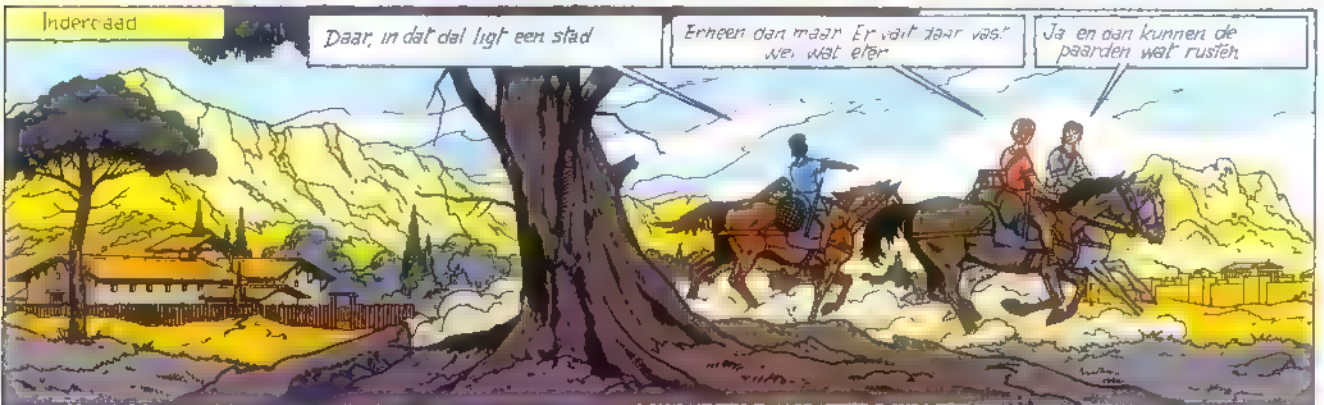
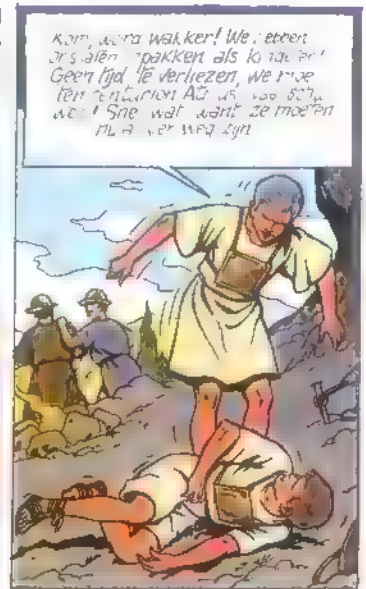

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuscripten niet door ons gevraagd worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk 000-0190916-20
Uitgever: Raymond LEBLANC, Is. Gerardlaan 9 - 1160 Brussel
Directeur: Guy LEBLANC
Redactie: J. VERNAL, M. VAN OPPEN
Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.
Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel.: 02/522 56.00

ABONNEMENT	BELGIË	BUITENLAND
Geldt niet voor Nederland		
	verzendingskosten	TOTAAL
1 maand	800 BF	
3 maanden	1 180 BF	825 BF
6 maanden	2 180 BF	2 445 BF
1 jaar	4 250 BF	5 830 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland
 Postbus 77, 2040 AB Zandvoort
 Telefoon 02507 19444

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

Postbus 450 5000 AL Tilburg

Telefoon 013-426 872

Abonnementsprijs: 1/2 jaar fl. 58.50
 1 jaar fl. 117

Adreswijziging: 4 weken van tevoren **schriftelijke** opgave
 van de nieuwe adresgegevens

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de
 abonnementsperiode **schriftelijk** opgeven

ADVERTENTIES

Specia Media B.V.
 Postbus 3300 1001 CA Amsterdam
 Telefoon: 020 222 366

VOLGENDE WEEK

POKER- VROUW

in

DE LEGENDARISCHE GODIN

+

Het vervolg
 van

BRUCE HAWKER

in «PRESS GANG»

ALEX

in «VERCINGETORIX»

CHICK BILL en

BUDDY LONGWAY

BEWAAR JE WEEKBLAD ZONDER HET TE BESCHADIGEN!

BESTEL DE SCHITTERENDE «KUIFJE VERZAMELBAND»!

In prachtig bruin kunstleder, met afbeelding van KUIFJE en BOBBIE in goud op rug en voorkant. De verzamelband kan 18 nummers bevatten. Voor een jaargang heb je dus drie banden nodig.

Voor België

Prijs 210 BF + 40 BF verzendingskosten

per verzamelband

Speciaal aanbod: als je 9 banden bestelt (voor 3 jaargangen dus) krijg je de 10 de GRATIS!

Prijs: 2.250 BF (verzendingskosten inbegrepen)

Bestellingen: met een gebarreerde cheque op naam van

De Lombard Uitgaven

P.-H. Spaaklaan 1 11

1070 BRUSSEL

of stort het bedrag op postrekening 000-0190916-20 van het weekblad KUIFJE.

Voor Nederland:

Maak fl. 11 50 + fl. 3.50 verzendingskosten per verzamelband over op gironummer 561 90 04

ten name van

Lombard Uitgaven Nederland,

Zandvoort

Drie weken na ontvangst van de betaling krijg je de verzamelband(en) thuis bezorgd

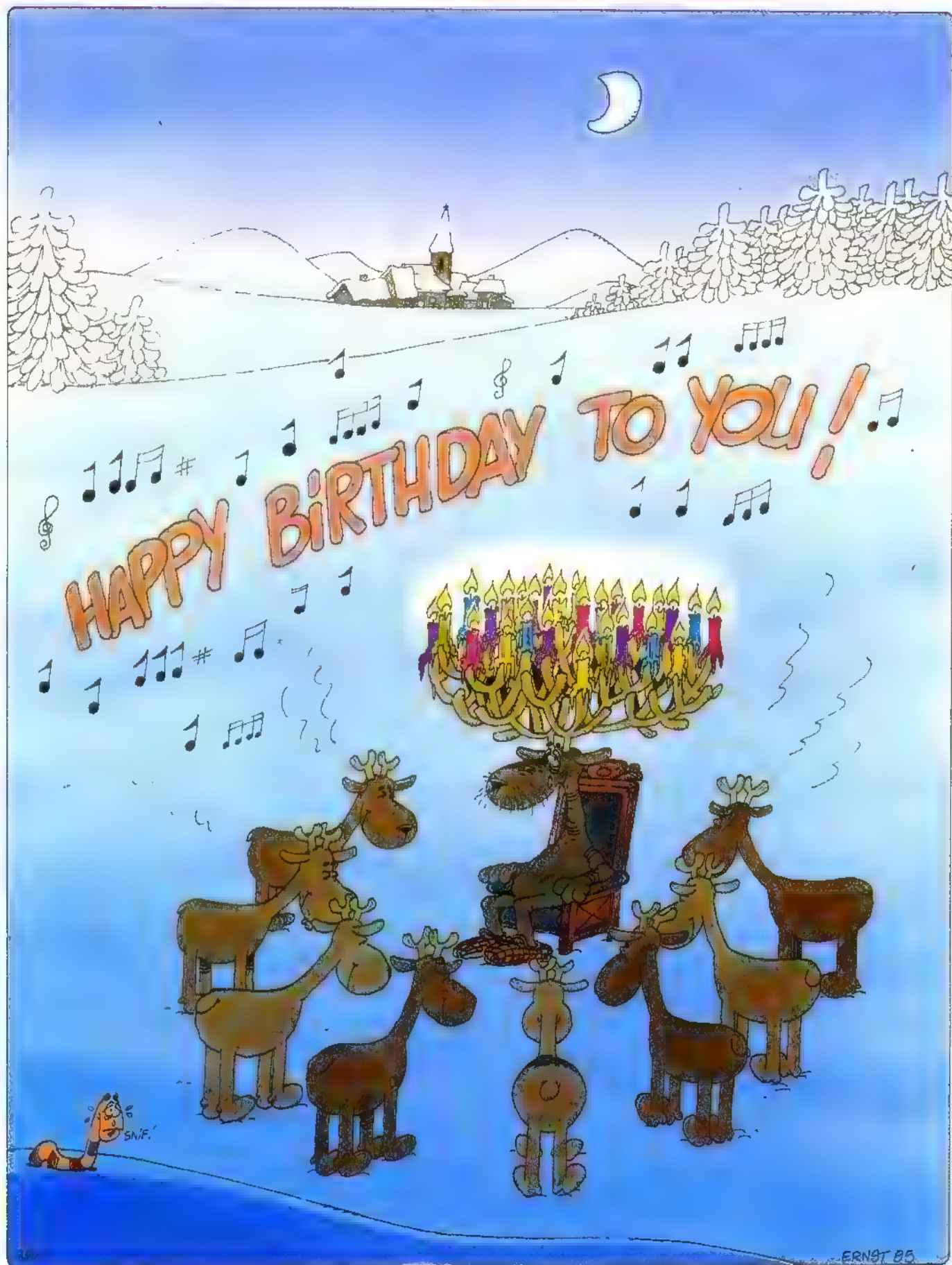
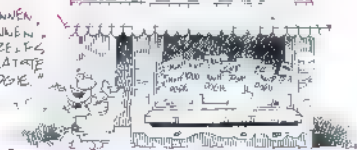
VOOR IEDEREEN

De verzamelbanden worden in een stevige verpakking geleverd. VERGEET BIJ JE BESTELLING NIET TE VERMELDEN DAT HET OM DE «KUIFJE VERZAMELBANDEN» GAAT EN HET GEWENSTE AANTAL EXEMPLAREN!

van ernst

KOM BINNEN
KOM BINNEN
K'HEB ZE, F
MET, DAT
"KNIPPOEGE

WAT ZEGT DE
WETENSCHAP ERVAN?

Abraham trekt uit het Ur der Chaldeeën

2000 — 1700
v. Chr.

Volgens de bijbel roept God Abraham en vraagt hem alles achter te laten en hem te «volgen» naar een land dat hij niet kent. Abraham gehoorzaamt en «verlaat zijn land, zijn familie en het huis van zijn vader» in het Ur der Chaldeeën.

Voor de geloving is de roeping van Abraham het begin van de Heilsgeschiedenis. Terwijl de eerste elf hoofdstukken van Genesis — van de Scheping tot en met de Toren van Babel —

bestaan uit mythen en gelijkenissen, laat het verhaal van Abraham zich lezen als een waargebeurde geschiedenis. Dat zeggen althans de Joodse, Christelijke en Moslem-godsdiensten. Deze drie godsdiensten **van het Boek** (de Schrift) zien in Abraham hun voorvader, hun gemeenschappelijke voorouder, de eerste **historische** mens die geloofd heeft in een God.

Ur der Chaldeeën

Als Abraham, in tegenstelling tot Adam

en Eva, Kaïn en Abel of Noach, echt geleefd heeft, waarom zou zijn stad, het Ur der Chaldeeën, dan niet teruggevonden kunnen worden? En dat is dan ook gebeurd.

Met de naam **Chaldea** werd aanvanke-lijk het vroegere land Sumer aangeduid, dat wil zeggen: Neder-Mesopotamië, vervolgens heel Mesopotamië dat het grootste deel van zijn beschaving van Sumer had geërfd. Maar de naam is een anachronisme in de periode waarin Abraham moet hebben geleefd: het begin van het tweede millennium voor Christus. De **Chaldeeën** kwamen inderdaad pas in Mesopotamië aan, vanuit de Syrische woestijn, aan het begin van het eerste millennium voor

Christus dus ongeveer 1.000 jaar later!

Ur, dat werd gevonden onder de Tell el-Moukayar, is een van de oudste steden van Sumer, dus het latere Chaldea. Men weet nu dat er vóór de Sumeriërs al een dorp bestond. Maar pas onder het bewind van de koningen van Sumer, in het 3^e millennium voor Christus, werd het een bijzonder belangrijke stad. Van de 23^e tot de 21^e eeuw maakte de derde dynastie van Sumer haar tot de hoofdstad. En koning Ur-Nammoe bouwde er een geweldig ziggurath: dat is hetgene dat hier getoond wordt.

Deze enorme tempel-piramide bestaat nog steeds. De top is na meer dan

dertig eeuwen onbruik afgevlakt, geërodeerd. Het gebouw is niet meer dan een twintigtal meters hoog. Vanuit de verte gezien zou men het door de vage omtrekken en de baksteenkleur bijna verwarren met een natuurlijke heuvel. Maar 4.000 jaar geleden domineerde dit ziggurath de stad. En het is helemaal niet onmogelijk dat langs zijn muren op een dag Abraham en zijn karavaan trokken op weg naar het Beloofde Land...

OLIVIER CAIR-HELION

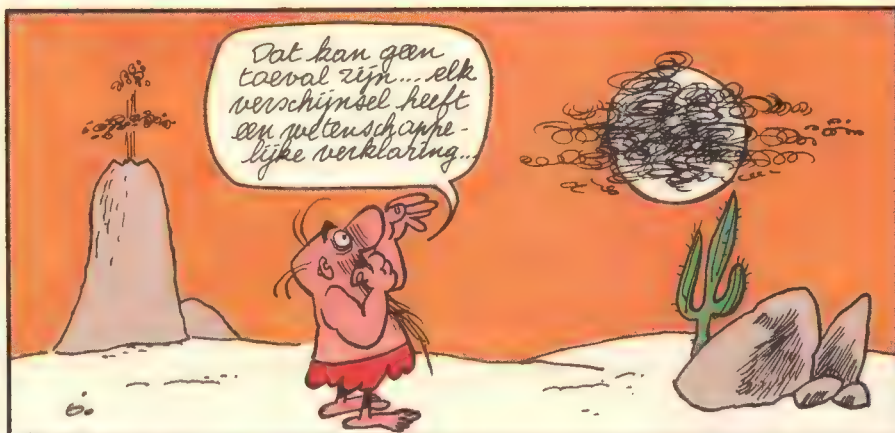
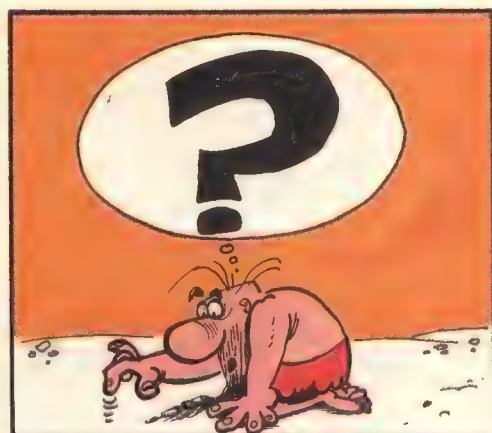
illustr. Jean Torton en Claude Lambert.

in den beginne...

BARA

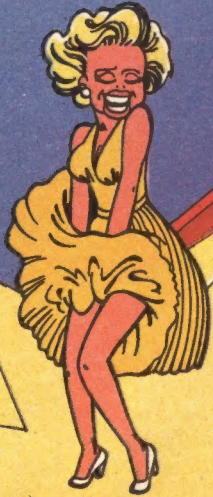

kuijie

Met een
nieuw
verhaal van
KUIFJE

SUPER STARS

**MARILYN
MONROE**

CLIFTON

**CHARLIE
CHAPLIN**

**MICHAEL
JACKSON**

THORGAL

**NU
TE KOOP**

STIEFJE!

Hier een briefje van ons Stiefje! Geen Top 10, geen kritiek — toch pluimen voor Rosinski en Van Hamme, Weyland, Tibet, Andreas en Franz — maar wel een heleboel vragen.

1. Verschijnen «De grot der herinneringen» en **Cranach van Morganloup** in album?

2. Wanneer verschijnt het tweede album van **Hans** en wanneer het volgende verhaal in KUIFJE?

3. Zullen **Ivor** en **Bruce Hawker** ooit in album verschijnen? Zo nee, waarom dan niet?

4. Is Hermann nog van plan om met Comanche verder te gaan?

5. In KUIFJE 28 stond het kortverhaal «Identifikatie» van L. Peiffer. Is er enig ander werk van hem verschenen?

6. Ontvangt een tekenaar of scenarioschrijver auteursrechten op zijn stripverhaal? Hoeveel percent is dat dan? Of ontvangt enkel de uitgeverij die auteursrechten en betaalt zij een loon aan de auteur? Kortom, hoe zit het met de winstverdeling van zo een album (als er tenminste sprake is van winst)?

7. Aangezien op het weekblad 40ste jaargang staat, bestaan jullie dus 40 jaar! (Alvast gefeliciteerd). Waarom vieren jullie dat niet?

TARGET

Na de tragische dood van zijn verloofde Randi heeft Dan Cooper onbeperkt verlof aangevraagd om van de schok te bekomen. De stoere piloot, de koele berekenaar die geen krimp geeft als hij een waterstofbom boven Moskou moet dumpen, raakt volkomen de trappers kwijt nu hij per vergissing zijn liefje uit de lucht geblazen heeft. In zijn nachtmerries ziet hij telkens opnieuw hoe hij het smokkelvliegtuig met Randi aan boord neerschiet. Zijn maat Chibou en Gunnar, Randi's broer, hebben niet al te veel moeite om hem ertoe over te halen weer in de cockpit van een straaljager te klimmen. Maar Dan is zijn killersinstinkt kwijt. Hij durft niet meer op de vuurknop van zijn F 18 te drukken, en voor een gevechtspiloot is dat natuurlijk knap vervelend. Op de koop toe tracht de drugbende zich op hem te wreken. Om Dan te manipuleren gebruiken ze het meest voor de hand liggende middel...

Het nieuwste album van Dan Cooper ziet er goed uit. De cover verhoudt zich tot die van zijn voorganger, «Viking Connection», als een steak tot een hamburger. De inhoud blijft echter het best te vergelijken met een bal gehakt die je uit de muur haalt. Er wordt weer de nodige informatie over allerhande gevechtsvliegtuigen gegeven en soms is dat wel boeiend. Toch zitten er een paar leuke blunders in dit album. De mooiste vinden we op pagina 10, waar de Falklands — in het Argentijns «Malvinas» — verward worden met de Malediven, een eilandengroep in... de Indische Oceaan. Weinberg zou er ook al eens een keertje een atlas mogen op naslaan.

Maar een kniesoor die daar op let. Op het eind van het album is Dan Cooper weer een «go for it», een vechtlustig piloot, een moordmachine zeg maar. Laat de Rus nu maar komen. Het westerse heir staat weer pal.

Target
Dan Cooper
Albert Weinberg
Uitg. Novedi

Tot slot wil ik nog enkele ideetjes naar voor brengen (voor zover ze bruikbaar zijn)!

Wat denken jullie bijvoorbeeld van informatie en gegevens van stripauteurs gedrukt in de vorm van een fichekaart?

Verder vind ik dat er meer informatie van nieuwe strips op de markt (alle uitgeverijen) kan gepubliceerd worden.

Waarom geen tekenstripwedstrijd of informatie van uitgeverijen die zulks organiseren?

Of misschien kunnen jullie één pagina wijden aan gags of éénpaginastrips van de lezers zelf. Dat was het dan.

Of nee... Nog één vraagje. Hoeveel kans op honderd

is er dat dit briefje in **Van alles wat** verschijnt?

Ik hoop dat jullie niet overwerkt zijn door dit briefje? En doe zo verder met jullie superblad KUIFJE!

K. STIEF
Yzerlaan 12
2800 Mechelen

Hier dan een reactie op het briefje van ons Stiefje! Beginnen we even met het beantwoorden van de vragen.

1. «De grot der herinneringen» verschijnt in maart (1985) in album. Voor **Cranach van Mor-**

LET'S ACTIVE CYPRESS

I.R.S./C.B.S. ILP 26180

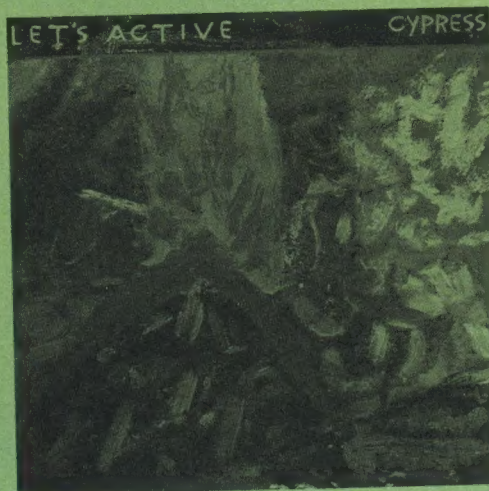
Net nu we dachten dat we de diepere structuren van de pop ontdekt hadden. Net nu we meenden het ragfijne marktspeel van vraag en aanbod te doorgronden. Net nu we nonchalant etiketten wilden kleven. Net nu doet Mitch Easter ons twifelen.

Mitch Easter is de producer van een aantal R.E.M. platen. R.E.M., de nieuwe Byrds zouden we zeggen. Easy listening rock. Mitch Easter is tevens de spil van de groep Let's Active die verder bestaat uit zijn vriendin bassist Faye Hunter en drummer Sara Romweber. De nieuwe Go-Go's zouden we zeggen. Pop gekenmerkt door skateboards en zonnige gitaren, T-Birds en zorgeloze ritmes.

Fout! 'They had us pegged as cutesy popsters, like the Go-Go's or something — which couldn't be further from the truth', wanhoopt Mitch in een Melody Maker interview. De albumcover zou volgens hem al iets meer de ware bedoelingen moeten verraden. Een vulkaan getekend door een zevenjarige Mitch: kleurrijk maar akelig. Hebben we hier te doen met een schizofreen? Een onbegrepen kunstenaar? Iemand met Peter Pan complexen?

Cypress is desalniettemin een mooie compilatie soft-pop waarin het Rickenbacker gitaargetokkel, de tamboerijnen en de meisjesstem een hoofdrol spelen. Een dagje zee, compleet met strandbal: de single **Blue Line**, frisbee: **Low Down**, kwallen: **Counting Down**, en mist: **Gravel Truck**.

Ronald Grossey

ganloup zijn er nog geen concrete plannen, maar in principe kunnen we wel zeggen dat die albums er ooit zullen komen.

2. «De gevangene van de eeuwigheid», het tweede album van **Hans**, verschijnt in augustus 1985. Rosinski en Duchâteau zijn bezig aan de derde aflevering, die dus niet al te lang meer op zich zal laten wachten.

4. Voorlopig alleszins niet.

5. Voor zover wij weten niet. Peiffer is pas afgestudeerd aan het Sint-Lucas-instituut en zoekt een beetje zijn weg.

6. Er wordt wel degelijk winst gemaakt met stripalbums, of wat dacht je. De auteurs ontvangen inderdaad auteursrechten. De percentages kunnen nogal verschillen van uitgeverij tot uitgeverij en van auteur tot auteur. Maar ik veronderstel dat ik niet in

STRIP TOP X

Plaats	Titel	Held	Auteur(s)	Uitgeverij	Vorige week
1.	Woeste Sierra	Durango	Swolfs	Archers	(—)
2.	De torens van Schemerwoude	—	Hermann	Arboris	(—)
3.	Jehanne van Frankrijk	Xan	Pleyers/Martin	Lombard	(1)
4.	Stalmaker	Johnny Paraguay	Malik	Archers	(—)
5.	De tranen van de godin	Aria	Weyland	Lombard	(2)
6.	De outlaw	MacCoy	Palacios/Gourmelen	Dargaud	(5)
7.	Op zoek naar Peter Pan (2)	—	Cosey	Lombard	(3)
8.	De legende van Zonn	Trigië	Wood/Butterworth	Oberon	(4)
9.	De planeet Ranxerox	Mini-mensjes	Seron	Dupuis	(—)
10.	Avontuur in Australië	Robbedoes	Tome/Janry	Dupuis	(—)
11.	Mermoz	—	Hubinon/Charlier	Dupuis	(—)
12.	Geniaal genie	Leonardo	Turk/de Groot	Oberon	(8)

Deze rubriek komt tot stand dank zij de vriendelijke medewerking van gespecialiseerde boekhandels in Vlaanderen en Nederland.

moeilijkheden kom als ik algemeen stel dat van de som die jij in de winkel voor een strip betaalt zowat de helft naar de verdeler gaat, zowat 40% naar de uitgever (die daarvan echter ook de produktiekosten moet betalen!) en zowat 10% naar de auteur(s), al is dat laatste geval in de meeste gevallen nog iets minder.

7. Wij bestaan nog geen

40 jaar. Wij zitten inderdaad in de 40ste jaargang. Dat betekent dat wij op het einde van die jaargang (volgend jaar dus) onze 40ste verjaardag vieren.

En vieren zullen we dat wel degelijk! Wat betreft de ideetjes: de steekkaarten werden al eens eerder door iemand voorgesteld en om prakti-

GOED OM WETEN!

EXCELLENT is een verzorgd amateur-stripblad voor beginnende tekenaars. Er zijn helaas nog geen medewerkers genoeg...

Informatie:

Bob Vellinga/Excellent
Tjalk 29
3123 BV SCHIEDAM
Nederland
Telefoon: 010/71 09 29

sche redenen afgevoerd. De nieuwe uitgaven volgen wij slechts sporadisch, omdat we niet over voldoende ruimte en mankracht beschikken om *alles* te verslaan. Informatie over allerhande stripaktiviteiten publiceren wij kosteloos in *Van*

alles wat als de organisatoren ons tenminste tijdig hiervan op de hoogte brengen. «Tijdig» wil zeggen: minstens zes weken op voorhand. Om wekelijks een pagina te reserveren voor werk van lezers is het aanbod echt te gering, niet wat

betreft kwantiteit, wel wat betreft kwaliteit. En als antwoord op je laatste vraag: weinig. Erg weinig. Martine, waar is de valium?

XAN

Dag allemaal! Ik ben een trouwe lezer en wou iets vragen. Op 15 augustus 1978 werd een nieuwe held geboren. Jacques Martin en Jean Pleyers hebben hem Xan gedoopt. Komt er ooit nog zo een verhaal in KUIFJE? U zou er me een groot plezier mee doen. Overigens vind ik KUIFJE in zijn geheel fantastisch.

David Van Heydegem
Gent

Zoals de zaken er nu voorstaan zal *Xan* niet meer in KUIFJE verschijnen. De figuur is overgegaan naar de uitgeverij Casterman, waar zij verder verschijnt onder de naam Tristan Madoc.

TOT VOLGENDE WEEK!

BESTE LEZERS EN LEZERSSEN, JULLIE BRIEVEN ZIJN VOOR ONS EEN DAGELIJKSE PORTIE ONTSPANNING. STEL ONS NIET TELEUR. SCHRIJF NAAR:
POSTBUS 77
2340 AB ZANDVOORT
(voor Nederland)
P.-H. SPAAKLAAN 1-11
1070 BRUSSEL

SUPERWEDSTRIJD DUNE

met medewerking van CLIPPER, VIEW MASTER & POLYDOR afdeling Polygram! Onze vriend KYLE MACLACHLAN, de grote ster van DUNE, die onlangs op doorreis in Brussel was, presenteert, samen met CLIPPER, VIEW MASTER en POLYDOR een superwedstrijd met een hele rits fantastische cadeaus. Oordeel zelf: 12 elektronische CLIPPER-spelen, 40 view masters met DUNE-schijven en 10 LP's met de muziek van de film (Toto/Brian Eno)!!

Beantwoord zo snel mogelijk onze vragenlijst hieronder (doorhalen wat niet juist is) en stuur die op naar de bekende adressen: KUIFJE (superwedstrijd Dune), P.H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel of Postbus 77, 2040 AB Zandvoort (voor Nederland). Veel geluk allemaal!

Vraag 1:

De planeet DUNE maakt deel uit van het planetenstelsel Canopus, dat uit vier planeten bestaat. Onder welke andere naam komt DUNE nog meer voor in dit stelsel?

— KAITAN	JA/NEE
— CALADAN	JA/NEE
— ARAKIS	JA/NEE

Vraag 2:

Brian Eno, de componist van het muzikale thema 'DE PROFETIE' voor de geluidsband van DUNE, stichtte in 1971 een beroemde popgroep. Welke?

— ULTRA VOX	JA/NEE
— ROXY MUSIC	JA/NEE
— SPANDAU BALLET	JA/NEE

Vraag 3:

Sting, van de popgroep POLICE, speelt een belangrijke rol in DUNE. Hoe luidt zijn volledige naam in DUNE?

— FEYD RAUTHA	JA/NEE
— FEYD HARKONNEN	JA/NEE
— BARON FEYD	JA/NEE

Extra-vraag:

Hoeveel juiste antwoorden hebben wij ontvangen op 15 april 1985?

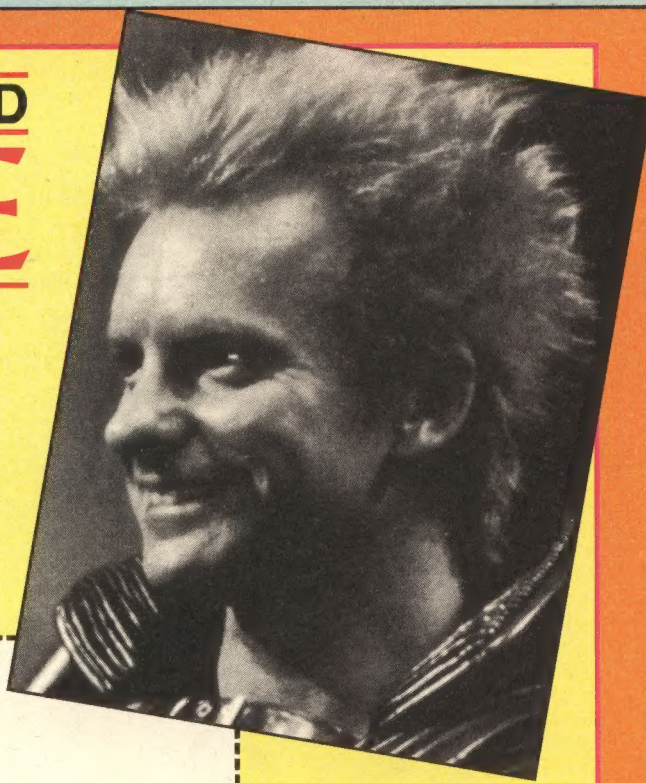
.....

NAAM: .....

VOORNAAM: .....

STRAAT: ..... Nr.: .....

POSTCODE: ..... GEMEENTE: .....

LIJST VAN PRIJZEN:

1ste prijs: een CLIPPER-spel, een VIEW MASTER en een LP

2de tot 5de prijs: een CLIPPER-spel en een VIEW MASTER

6de tot 12de prijs: een CLIPPER-spel

13de tot 48ste prijs: een VIEW MASTER

49ste tot 60ste prijs: een POLYDOR-LP.

